

Drogie Siostry, oczekując rychłej beatyfikacji naszej Kochanej Matki Służebnicy Bożej Marii Merkert, przekazujemy propozycje katechez, których celem jest ukazanie Jej cnotliwego życia wypełnionego poświęceniem bliźniemu, a przez to samemu Bogu. Zamieszczone poniżej scenariusze powstały przed dwoma laty, po tym jak w grudniu 2004 r. w obecności Papieża Jana Pawła II został uroczyście promulgowany Dekret stwierdzający heroiczną cnotę Matki Marii Merkert. Na prośbę o napisanie takich scenariuszy odpowiedziało kilkanaście Sióstr ze wszystkich prowincji. Wszystkie scenariusze zostały sprawdzone zarówno od strony merytorycznej jak i dydaktycznej, a z nich wybrano te, które wydawały się najlepiej spełniać zasady współczesnej dydaktyki i metodyki katechezy. Mamy nadzieję, że opracowanie to dotrze do wszystkich Sióstr pracujących z dziećmi i młodzieżą i zostanie wykorzystane nie tylko w ramach katechezy przedszkolnej i szkolnej, ale też posłuży jako pomoc we wszelkiej pracy wychowawczej.

W opracowaniu, które przekazujemy, znajdują Siostry po trzy katechezy na każdy etap edukacyjny:

- przedszkole,
- szkoła podstawowa klasy 1-3,
- szkoła podstawowa klasy 4-6,
- szkoła gimnazjalna,
- szkoła ponadgimnazjalna.

Mamy nadzieję, że spośród tych piętnastu scenariuszy, każdej zainteresowanej Siostrze, uda się wybrać propozycję, którą będzie mogła być wykorzystana w środowisku, w którym przyszło jej posługiwać.

Życzymy zatem owocnej pracy, która niech zaowocuje wzrostem kultu naszej Kochanej Matki.

S. M. Benedykta Konobrodzka (Rzym)

S. M. Margarita Cebula (Nysa)

S. M. Gabriela Jaskuła (Wrocław)

S. M. Anastazja Surowiec (Prowincja Warszawska)

S. M. Anastazja Surowiec
1. Katecheza przedszkolna

Temat: MATKA MARIA MERKERT

Cel ogólny: zapoznanie uczniów z osobą Matki Marii Merkert

Cele szczegółowe: uczeń zna przesłanie ewangeliczne zawarte w Mt 14, 13-21, potrafi opowiedzieć o Matce Marii, zna jej działalność, rozumie sens i znaczenie pomocy świadczonej bliźnim.

Środki dydaktyczne: Ilustrowana Biblia Młodych, ilustracje, chleb, serwetka, świeca, kartki z bloku dla każdego dziecka.

Metody: rozmowa kierowana, opowiadanie, praca plastyczna, metoda pogładowa, pokaz, metody audiowizualne.

WPROWADZENIE

Modlitwa: W centralnym miejscu klasy, na jakimś podwyższeniu, np. na stoliku, Katecheta, przy pomocy wyznaczonych dzieci, kładzie: serwetkę, Pismo Święte, chleb, świecę. Otaczamy przygotowane rekwizyty.

Katecheta podaje intencję modlitwy:

Modlitwa dziękczynna za codzienne posiłki, które spożywamy, za chleb, którego nam nie brakuje i modlitwa wstawiennicza za tych, którzy są głodni. Ojciec nasz...

(Po modlitwie dzieci siadają na dywanie)

Rozmowa kierowana o chlebie, jako darze Boga i owocu pracy rąk ludzkich. Aktywizacja: każde dziecko może sobie ułamać kawałek chleba i zjeść.

PRZEDSTAWIENIE PRAWDY

Podobne wydarzenie znajdziemy w Piśmie Świętym. Pan Jezus pewnego dnia dokonał cudu - posłuchajmy/zobaczmy.

Mt 14, 13 – 21 Pierwsze rozmnożenie chleb *(podczas prezentacji Słowa Bożego Katecheta zapala świecę)*

Katecheta ma tu kilka możliwości:

- Fragment filmu video pt. „Jezus” o rozmnożeniu chleba.
- Pokaz ilustracji, którą dzieci po obejrzeniu opowiedzą, a Katecheta uzupełni.

- Katecheta opowie powyższy fragment Ewangelii, zaprezentuje ilustrację, a dzieci powtórzą.

Piosenka z odpowiednimi gestami: Sercem kocham Jezusa

Ludzie, którzy słuchali nauk Jezusa zostali w cudowny sposób nakarmieni, tak jak i my na początku spotkania. Każdy z nas mógł sobie ułamać i zjeść tyle chleba, ile chciał, ile potrzebował.

Pan Jezus dzisiaj pokazuje nam, jak mamy postępować. Uczy nas jak pomagać innym, jak dzielić się tym, co mamy. Są ludzie, którzy starają się pomagać innym, tak jak tego nauczał Chrystus.

ZASTOSOWANIE ŻYCIOWE: Taką osobą była Matka Maria Merkert. Katecheta przybliży życie Matki Marii Merkert wykorzystując ilustracje zamieszczone w książce „Rozpłomieniona miłością”, o. Henryka Kałuży (Nysa 1995).

Posłuchajcie o tym, kim była Matka Maria Merkert. (Katecheta opowiada, podkreślając chrześcijańskie wychowanie Marii):

Ilustracja ze str. 18 - Chrzest

Ilustracja ze str. 23 - Mama Marii uczy ją gestu złożonych rąk do modlitwy

Ilustracja ze str. 24 – Codzienna modlitwa Marii

Ilustracje ze str. 30 i 34 – Maria pomaga biednym

Ilustracje ze str. 42 i 46 – Wokół dorosłej Marii gromadziły się inne dziewczęta, które również chciały pomagać ludziom głodnym i biednym.

Dzieci zawsze dostrzegają różne szczegóły na ilustracjach i chętnie się wypowiadają, co należy im umożliwić.

Matka Maria już jest w niebie, ale tu na ziemi są dziewczęta, które tak jak ona pomagają ludziom biednym i chorym. Są to Siostry Elżbietanki.

Wy również możecie pomagać innym, tak jak nas do tego zachęca Pan Jezus, tak jak to czyniła Matka Maria. W jaki sposób? – *Katecheta rozdaje kartki z bloku, a dzieci rysują swoje propozycje. Po zakończeniu pracy, uczniowie prezentują swoje pomysły.*

Jeżeli jest to młodsza grupa przedszkolna, to zamiast rysunku, dzieci słownie przedstawiają pomysły, jak mogą innym pomagać.

MODLITWA: (modlitwa prośby o siłę i radość do wykonania tych wszystkich propozycji wyrażonych przez dzieci)

Piosenka: Wy jesteście na ziemi światłem Mym.

S. M. Estera Chuda (Prowincja Katowicka)
2. Katecheza przedszkolna

**Temat: SERCE BOGA OTWARTE DLA NAS – CZCIGODNA SŁUŻEBNICA
BOŻA MATKA MARIA MERKERT**

Cel Ogólny: Poznając życie Siostry Marii Merkert poznajemy drogę prowadzącą do Królestwa Bożego.

Cele operacyjne:

Uczeń wie:

- jakie są drogi życia prowadzące do Królestwa Bożego
- kim była Siostra Maria Merkert (życiorys)

Uczeń umie:

- rozpoznać wybrane drogi życia
- wyjaśnić dlaczego Siostra Maria swoim życiem prowadzi nas do nieba

Uczeń działa:

- podejmując dobre uczynki naśladuje Siostrę Marię
- modli się o swoją świętość

Metody: pogadanka, dialog z dziećmi, praca z puzzlami, opowiadanie, piosenka

Materiały pomocnicze:

- flanelograf, wycięte drogi i osoby różnych zawodów i stanów, serce z otwartymi drzwiami – symbol Królestwa Bożego
- opis życia Siostry Marii Merkert
- portret i różne zdjęcia przedstawiające Siostrę Marię
- puzzle z obrazu
- Pismo Święte
- świeca

Wprowadzenie: Modlitwa na rozpoczęcie, przypomnienie ostatniej katechezy.

Katecheta: Z pewnością znacie ten znak (Katecheta pokazuje duże serce z otwartymi drzwiami i zawiesza na flanelograf). To jest serce – jest ono otwarte, ale czyje serce jest zawsze otwarte dla każdego człowieka?

Dzieci: – Jezusa.

K: Właśnie, to Serce Jezusa jest zawsze otwarte dla każdego człowieka i do tego Serca prowadzą różne drogi. (K. przywiesza 10 dróg prowadzących do serca i rozdaje dzieciom 10 postaci z papieru, które dzieci mają umieścić przy jednej drodze prowadzącej do Serca np. Rodzice z dziećmi, nauczycielkę, lekarza, pielęgniarkę, górnika, babcia i dziadek, dziecko, ksiądz, siostra. Dziecko najpierw identyfikuje postać, a potem przypina).

Wprowadzenie prawdy

K: Serce Jezusa jest tak kochające, że pragnie, aby każdy był w Jego Sercu, ale jak to zrobić, by być szczęśliwym przy Sercu Jezusa?

Posłuchamy teraz słów samego Pana Jezusa, który mówi w Piśmie Świętym do nas jak to zrobić: (Katecheta zapala świecę)

Katecheta:– Światło Chrystusa!

Dzieci: -Bogu niech będą dzięki!

(Katecheta proklamuje poniższy tekst)

Mt 25,40

„Zaprawdę powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych. Mniecie uczynili.”

Te słowa bardzo mocno weszły w życie dwóch siostrzyczek. Jedna starsza miała na imię Matylda druga Marysia. Tato dziewczynek bardzo wcześnie poszedł do nieba. Obydwie często przyglądały się temu, jaka była ich mama. Mama dziewczynek była bardzo dobra i pracowita, miała zawsze uśmiech na twarzy i piękne oczy. Widziała, kto z biednych potrzebuje chleba, zupy, butów, ubrania i gdy tylko mogła, to chętnie się dzieliła z potrzebującymi. Matylda i Marysia robiły to samo. Dużo się modliły, pracowały i pomagały. Gdy mama poszła do nieba to dziewczynki postanowiły opiekować się chorymi, tak samo jak robiła to ich mama. Dawały im jeść, opatrywały rany, myły, sprzątały, a przede wszystkim modliły się. Wybrały taką drogę życia, aby dostać się do otwartego Serca Pana Jezusa. Razem z nimi pracowały inne dziewczyny, które też mocno pokochały Pana Jezusa w chorych, biednych i dzieciach. Po kilku latach te dziewczyny zostały siostrami zakonnymi, a ich niebiańską opiekunką i patronką została św. Elżbieta. Siostra Maria bardzo się cieszyła, że dużo dziewcząt chce zostać Siostrami Elżbietankami i z radością opiekować się chorymi, biednymi i dziećmi.

K: -Wyciągnę teraz puzzle i ułożymy wspólnie obraz. Ciekawe, kto będzie na tym obrazie?

Po ułożeniu puzzli, ukazujących postać Marii Merkert, Katecheta stawia następujące pytania:

- Kto jest blisko Siostry Marii?
- Jaka była Siostra Maria?
- Co robiła Siostra Maria?
- Dlaczego Siostra Maria służyła chorym?
- Kogo Siostra Maria widziała w chorych, biednych i dzieciach?

K: Siostra Maria pokazała nam, w jaki sposób możemy dojść do otwartego Serca Jezusa, czyli do Królestwa Bożego. Teraz zaśpiewajmy piosenkę o Siostrze Marii, i poprosimy ją, aby pomagała nam być dobrymi ludźmi - tak jak ona.

Piosenka: - C F G C -

Siostro Mario, jesteś z nami

Siostro Mario naucz nas

Jak pomagać dzisiaj mamy

Niebo w oczach pokaż nam

Modlitwa:

W modlitwie spontanicznej dzieci proszą Pana Jezusa, aby pomagał im być dobrymi. Dzieci dostają do zeszytu obrazek Serca Jezusowego i Matki Marii Merkert.

S. M. Regina Jamrożek (Prowincja Toruńska)
3. Katecheza przedszkolna

Temat: KOCHAM INNYCH JAK MATKA MARIA.

Cel ogólny: Dziecko rozumie, że Matka Maria Merkert jest osobą, której postawę wobec ludzi chorych może i powinien naśladować każdy człowiek.

Cele operacyjne:

- Dziecko potrafi wymienić przynajmniej jedną sytuację, w której mogłoby okazać innym swoją pomoc.
- Dziecko rozumie, że każdy człowiek na miarę swych możliwości powinien opiekować się chorymi.
- Dziecko potrafi modlić się za chorych i smutnych.

Kompetencje kluczowe:

- Rozwijanie umiejętności pracy, zabawy w grupie.
- Wdrażanie do wypowiedzania się na określony temat.

Kompetencje przedmiotowe:

- Ukazywanie zachowań i postaw godnych naśladowania.
- Kształtowanie postawy miłości bliźniego.

REALIZACJA ZAJĘĆ:

Metody pracy (wg Wł. Okonia):

- Asymilacji: rozmowa kierowana, opowiadanie.
- Samodzielnego dochodzenia do wiedzy: gra dydaktyczna - zabawa w pielęgniarkę.
- Waloryzacji: eksponowanie zdjęć, plansz.
- Operatywna: praktycznego działania.

Forma zajęć:

- Praca indywidualna.
- Praca w grupie – zabawa.

Środki dydaktyczne:

- Ilustracje przedstawiające przedmioty medyczne.
- Strzykawka, termometr, bandaż, tabletki, słuchawki lekarskie, biały fartuch, plaster, czepek pielęgniarski itp.
- Zdjęcie Służebnicy Bożej Matki Marii Merkert i plansze obrazujące wydarzenia z Jej życia.
- Obrazek do kolorowania.

PRZEBIEG LEKCJI

Część wstępna:

- Powitanie.
- Wspólna modlitwa.
- Katecheta rozwiesza w sali ilustracje przedstawiające przedmioty medyczne (słuchawki lekarskie, strzykawki, tabletki, salę szpitalną...). Rozpoczyna z dziećmi rozmowę, pytając z czym kojarzą im się przedmioty pokazane na planszach.

Aktywizacja:

- Katecheta zaprasza wszystkich do zabawy. Dzieci dowiadują się, że ich ulubiona lalka lub miś są chorzy i trzeba się nimi zaopiekować, używając przygotowanych rekwizytów: (termometr, strzykawka, biały fartuch, czepek pielęgniarski itp.).

Część główna:

Po zakończonej zabawie dzieci siadają w kręgu. Katecheta prowadzi rozmowę kierowaną nt. zabawy. Zadaje dzieciom pytania:

- Co czuliście w trakcie zabawy?
- Czy pamiętacie jak same lub ktoś bardzo bliski był chory?
- Kto się nami opiekuje w czasie choroby?

Kolejnym etapem katechezy jest pogadanka dotycząca postaci Matki Marii Merkert, Jej miłości do Pana Boga i służby wobec ludzi chorych. Następnie pokazuje plansze (załączniki: 1,2,3,4) i omawia je wspólnie z dziećmi i uzupełnia faktami z życia Matki Marii.

- Załącznik nr 1 – Katecheta pokazuje dzieciom zdjęcie Matki Marii Merkert. Tłumaczy, że jest to osoba, która z miłości do Pana Jezusa i ludzi została siostrą zakonną.
- Załącznik nr 2 – Matka Maria już jako mała dziewczynka była wrażliwa na krzywdę innych. Potrafiła współczuć, pocieszać i pomagać innym dzieciom.
- Załącznik nr 3 – Kiedy została siostrą zakonną dużo czasu spędzała w kaplicy rozmawiając z Panem Jezusem, powierzając Mu chorych i tych, którzy się nimi opiekują. Spotkania z Jezusem dodawały Matce Marii siły, a Jej serce otwierało się na potrzeby ludzi.
- Załącznik nr 4 – Swoją miłość do Pana Jezusa okazywała pomagając ubogim chorym. Odwiedzała ich w domach, pielęgnowała, przygotowywała posiłki, dodawała otuchy.

Część podsumowująca:

- Praca indywidualna – pokolorowanie i dokończenie obrazka (zał. nr 5).
- Ocena pracy uczniów.
- Modlitwa za chorych.

Uwaga praktyczna:

Katecheza dla dzieci sześciolletnich trwa 30 min. Katecheta znając możliwości i zaangażowanie swoich uczniów powinien zdecydować, czy w/w propozycja katechezy będzie realizowana na jednej czy dwóch jednostkach lekcyjnych.

Bibliografia:

- Barciński Z., Jestem ukochanym dzieckiem Boga. Materiały pomocnicze dla rodziców i katechetów, Kraków 2002.
- Frankiewicz E., Maria Merkert, Wrocław 1982.

S.M.Witolda Mierzwińska (Prowincja Nyska)
1. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy I-III)

Temat: MIŁOŚĆ BOGA I BLIŹNIEGO W ŻYCIU MARII MERKERT.

Pomoce:

- Pismo Święte,
- obraz lub zdjęcie Matki Marii Merkert, względnie małe obrazki dla każdego ucznia.

Katecheta wita się z dziećmi.

Modlitwa „Ojcze nasz” lub piosenka „Gdzie miłość wzajemna i dobroć, tam znajdziesz Boga żywego” (piosenkę można odtworzyć z magnetofonu)

Jeden z uczniów lub katecheta czyta fragment Ewangelii o miłosiernym Samarytaninie Łk 10,30-37.

(Ewangelię słuchamy w skupieniu i postarajmy się zapamiętać kogo Jezus postawił nam za wzór i dlaczego?)

Krótką rozmowa o przypowieści:

- Co przydarzyło się człowiekowi idącemu drogą z Jerozolimy do Jerycha?
- Kto mu pomógł (udzielił pomocy)?
- Dlaczego?
- Co mu okazał przez ten czyn? Staramy się doprowadzić do określenia: „miłość”, „miłosierdzie”

Dzisiaj chcę Wam opowiedzieć o kobiecie, która żyła w XIX wieku w Nysie. (Wskazując na obraz lub fotografię). Nazywała się Maria Merkert (1812-1872), była pierwszą Przełożoną Generalną Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. Ona pokazała w swoim życiu miłość do Boga i do bliźniego, była miłosierna. Wszyscy mieszkańcy Nysy nazywali ją „nasza kochana Matka”. Kiedy była młoda, po śmierci rodziców, wraz ze swoją rodzoną siostrą i dwiema koleżankami rozpoczęła dziwną pracę, można powiedzieć służbę. Zaczęła odwiedzać ludzi bardzo chorych i biednych w domach, by pomóc im, by się nimi opiekować, by kupić im coś do jedzenia, posprzątać... A robiła to bez zapłaty, bardzo często wydając dla nich swoje oszczędności. Wiadomość o dobroci tych młodych dziewcząt (panien) szybko rozeszła się w mieście, tak że coraz więcej ludzi prosiło ich o pomoc. Ani Maria, ani jej koleżanki nie odmawiały, ale szły, nie patrząc na warunki w domach chorych, ani na rodzaj choroby. Czasami czuwały przy umierających. Kiedy miała 55 lat bardzo zachorowała i 14 listopada 1872 roku umarła. W czasie ksiądz powiedział takie słowa:

(Tekst rozpisany na kartkach dla każdego dziecka: katecheta czyta głośno, dzieci w milczeniu śledzą tekst).

Ona, przez 30 lat uważała za swoje najmiłsze zajęcie koić miłującą ręką rany ciała i duszy. Ona, ocierała łzy...

Jej ucho było otwarte na każdą skargę.

Miłościwym okiem spoglądała na cierpienia drugich, a słowa jej były zawsze słodką pociechą, gdyż z serca pochodziły i do serca trafiały.

Krótki czas do zastanowienie się nad tekstem.

Dialog z dziećmi w formie pytań i odpowiedzi:

- Jaka była Matka Maria?
- Za jakie czyny Jezus pochwaliłby ją?
- Co wy możecie zrobić, by zasłużyć na pochwałę Jezusa?
- Jakimi mamy być każdego dnia?

Zapis tematu: Miłość Boga i bliźniego w życiu Marii Merkert.

Otrzymany tekst wkleić do zeszytu.

Zadanie do domu:

Co zrobię, aby okazać miłość do Boga i do ludzi (jeden konkretny czyn, można napisać lub narysować i koniecznie spełnić).

S .M .Damaris Rogowska, S. M .Anna Romanowska, S .M .Damiana Kowalczyk
(Prowincja Wrocławska)

2. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy I-III)

Temat: KOCHAMY PANA JEZUSA TAK JAK MATKA MARIA MERKERT.

Cel dydaktyczny: ukazanie czynów miłosiernych i ich realizacji w życiu i działalności Matki Marii Merkert.

Cel wychowawczy: kształtowanie postawy ofiarności i miłosierdzia wobec bliźniego w codziennym życiu.

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte, teksty fragmentu Mt 25, 31 – 40,
- wizerunek Matki Marii Merkert,
- arkusz brystolu,
- kredki, pisaki, nożyczki, klej,
- kolorowe gazety, kartki z bloku

WIDZIEĆ

- Modlitwa na rozpoczęcie: piosenka „Bóg potrzebuje ciebie...”
- Wprowadzenie w tematykę katechezy: opowiadanie B. Ferrero, „Historie”, pt.: „Tosia i wróżka”, s. 189; pogadanka.
- Krótkie przedstawienie życia i działalności Matki Marii Merkert.
- Zapis tematu katechezy i krótkiej notatki o życiu Matki Marii Merkert.

OCENIAĆ

- Uroczyste odczytanie fragmentu z Pisma Świętego: Mt 25, 31 – 40.
- Analiza tekstu w świetle życia i działalności Matki Marii Merkert.
- Praca w grupach: dzieci w grupach, na brystolu, pociętym w puzzle, ilustrują usłyszany tekst (każda grupa ma przedstawić jeden wybrany uczynek miłosierny, który spełniała Matka Mariia Merkert).
- Prezentacja prac na forum klasy.

DZIAŁAĆ

- Przedstawienie w zarysie działalności Sióstr Elżbietanek naśladowujących Matkę Marię Merkert.
- Rozmowa dziećmi na temat; „W jaki sposób w dzisiejszym świecie mogę naśladować Chrystusa wpatrując się w postać Matki Marii Merkert”.
- Opowiadanie B. Ferrero „Inne historie” pt: „Ręce Jezusa” s. 102.
- Zadanie domowe: ułożenie modlitwy za przyczyną Matki Marii Merkert w intencji ludzi potrzebujących pomocy.
- Modlitwa końcowa: piosenka „ My jesteśmy na ziemi Światłem Twym...”.

S. M. Adriana Okoń (Prowincja Toruńska)
3. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy I-III)

Temat: PRZYKŁAD MARII MERKERT ZACHEĆ NAS DO MIŁOWANIA BOGA I BLIŹNIEGO.

Cel ogólny: ukazanie sylwetki współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety - Matki Marii Merkert.

Cel szczegółowy:

- uczeń podaje co robiła Matka Maria Merkert,
- objaśnia w jaki sposób możemy pomagać ludziom,
- wnioskuje, że poprzez pomoc bliźniemu wyrażamy naszą miłość do Boga.

Środki dydaktyczne:

- kostiumy do dramy,
- obrazki przedstawiające Matkę Marię Merkert,
- plansza do krzyżówki,
- koperta z hasłami do krzyżówki,
- mapa Polski.

Metody:

- drama,
- opowiadanie,
- zadania stawiane do wykonania.

WPROWADZENIE

Modlitwa wstępna: „Ojcze nasz...”

Nikt z nas nie lubi, ani nie chce być sam. Jeżeli ktoś przebywa z nami, opiekuje się nami -jest nam dobrze, jesteśmy radośni. Jednak są ludzie, którzy są samotni, biedni, i tacy potrzebują pomocy. Świętą, która pomagała innym już znacie..... teraz przypomni wam ją scenka. (Wybrane dzieci odgrywają dramę na podstawie książki „Chleb i róże”, ukazującą kilka momentów z życia św. Elżbiety.)

- Jak ma na imię ta święta, która w odległych czasach pomagała innym? Kim się opiekowała, o kogo się troszczyła?

- Tak, to św. Elżbieta.

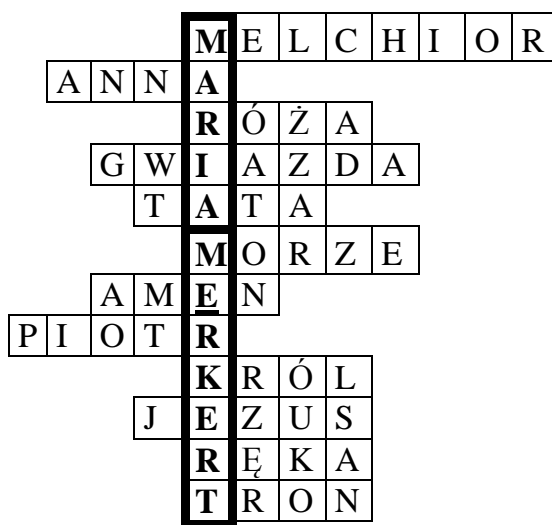
W ślad za nią poszły także inne osoby.

ROZWINIĘCIE

Dzisiaj chciałabym przedstawić wam inną postać, która podobnie jak św. Elżbieta pomagała biednym i tym, którzy potrzebowali pomocy. Zanim wam o niej opowiem, zabawimy się. Przygotowałam dla was krzyżówkę, po rozwiązaniu której sami odgadniecie jej imię i nazwisko.

(Katechotka czyta hasła przygotowane w kopercie, a dzieci odgadują wspólnie, a jeden z uczniów zapisuje hasła na przygotowanej do tego planszy.)

1. Jeden z królów, który oddał pokłon (Melchior)
2. Mama matki Jezusa (Anna)
3. Kwiat z kolcami (róża)
4. Przeprowadziła mędrców do Jezusa (gwiazda)
5. Jeden z członków twojej rodziny (tata)
6. Czasami ma wielkie fale (morze)
7. Kończy modlitwę np. Aniele Boży (Amen)
8. Imię Apostoła, który dostał klucze do raju (Piotr)
9. Posiada złotą koronę (król)
10. Syn Marii, narodzony w Betlejem (Jezus)
11. Podawana na przywitanie (ręka)
12. Zasiada na nim król (tron)

Kto potrafi odczytać hasło czyli imię i nazwisko Służebnicy Bożej?

Katechetka prezentując obrazek ukazujący Matkę Marię Merkert przedstawia osobę Matki Marii:

Urodziła się prawie 200 lat temu (1817r.) w Nysie (pokazać na mapie Polski.) Rodzice bardzo się cieszyli, że mają drugą córkę. Na chrzcie św. dali jej imię Maria - tak jak Matka Pana Jezusa. Radość rodziny jednak trwała krótko, gdyż wkrótce po narodzeniu Marii zmarł jej tato. Od najmłodszych lat Maria, wraz ze swoją starszą siostrą Matyldą musiały pomagać mamie w prowadzeniu domu, a pomagały bardzo chętnie.

Panu Bogu podobało się serce Marii i Matyldy, dlatego poprzez mamę zachęcał je do czynienia dobra innym ludziom. Maria i jej siostra zaczęły pomagać najpierw sąsiadom, a z czasem także zupełnie obcym ludziom. Zapytacie się: Cóż ona takiego robiła? - Jej pomoc polegała na odwiedzaniu chorych, przynoszeniu im jedzenia, sprzątaniu w domach starszych ludzi, opiekowaniu się dziećmi, pocieszaniu smutnych i samotnych. W czasie wojny opiekowała się rannymi żołnierzami.

Serce Marii stawało się coraz bardziej czułe i wrażliwe na ludzką krzywdę. Swoim przykładem zachęcała również inne dziewczęta, które również odkryły, że muszą pomagać bliźnim, bo tego chce od nich Pan Jezus. Postanowiły działać

wspólnie. Razem zamieszkały i dzieliły między siebie pracę, a chorych, biednych i potrzebujących z dnia na dzień było coraz więcej.

Za patronkę swego „dzieła” wybrały św. Elżbietę, która tak jak one pomagała ludziom biednym i chorym.

Przychodziły coraz to nowe dziewczęta, aby wraz z Marią Matylda, Klarą i Franciszką pomagać potrzebującym. Ludzie zaczęli nazywać je siostrami. Tak właśnie powstało Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety.

Siostry do dzisiaj opiekują się chorymi, pomagają ludziom starszym i samotnym, troszczą się o wychowanie dzieci, które nie mają rodziców i modlą się za wszystkich.

PODSUMOWANIE

Poznałyście postać Marii Merkert. Powiedzcie co łączyło te dwie postacie: św. Elżbietę i Marię Merkert?

Obie pomagały człowiekowi potrzebującemu:

- *chorym,*
- *samotnym,*
- *opuszczonym dzieciom,*
- *ludziom nieszczęśliwym.*

Czy i my możemy teraz pomagać ludziom? Jeśli tak to w jaki sposób?
(Spontaniczne wypowiedzi dzieci).

Zapis do zeszytu:

Temat katechezy: **Przykład Marii Merkert zachęca nas do miłowania Boga i bliźniego.**

Przerysowana krzyżówka z wyeksponowanym hasłem oraz sprecyzowane postanowienie, które jest formą naśladowania Marii Merkert.

Modlitwa:

K: Św. Elżbieto,

Dz: Módl się za nami.

K: Służebnico Boża Matko Mario wstawiaj się za nami do Boga, byśmy tak jak Ty pomagali słabszym, biednym, chorym, smutnym i samotnym

Dz: Amen.

S. M. Weronika Tomczyk (Prowincja Wrocławska)
1. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI)

Temat: DZIEŁA MIŁOSIĘRDZIA- MATKA MARIA MERKERT.

Cele:

Uświadomienie uczniom, że Pan Jezus oczekuje od swoich uczniów zaangażowania w Jego dzieło jakim jest niesienie miłości najbardziej chorym i potrzebującym. Rozwijanie przekonania o tym, że jesteśmy potrzebni Jezusowi, który przez nas obdarza miłością ludzi.

Metody i środki:

Katechezę prowadzimy metodą pracy w grupach, opowiadania i rozmowy z dziećmi. Korzystamy z obrazów ukazujących biednych, chorych, samotnych, głodnych oraz reprodukcji portretu Matki Marii.

Przewidywane osiągnięcia:

Wiedza: uczeń wie kim była Matka Maria Merkert.

Umiejętność: uczeń potrafi dostrzec osobę potrzebującą w swoim otoczeniu.

Postawa: uczeń naśladuje Matkę Marię w czynieniu dobra.

1. Uświadomienie celu katechezy

Katecheta rozwiesza na tablicy obrazy przedstawiające ludzi chorych, opuszczonych, głodnych i biednych. Dzieli klasę na cztery grupy i prosi, aby dzieci napisały na kartkach w jaki sposób można pomóc:

- ludziom chorym
- ludziom samotnym
- ludziom biednym
- ludziom głodnym

Następnie grupa wybiera lidera, który na środku referuje pracą grupy.

Podsumowując wypowiedzi dzieci, katecheta wyjaśnia, że każdy człowiek jeśli tylko chce może służyć pomocą innym ludziom. Pan Jezus skierował do każdego z nas bardzo ważne słowa: „*Wszystko cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili*” (Mt25,40). W tych słowach Pan Jezus przypomina nam, że jest obecny w każdym człowieku, którego na co dzień spotykamy, a tym bardziej jest obecny w chorych, samotnych, potrzebujących. Dlatego musimy pamiętać, że jesteśmy przez Pana Jezusa zaproszeni do niesienia pomocy tym, którzy jej potrzebują.

Dzisiaj poznamy historię życia pewnej osoby, która bardzo kochała Jezusa i z miłości do Niego pomagała wszystkim biednym i chorym.

2. Odkrywanie treści orędzia.

Katecheta opowiada krótki życiorys Służebnicy Bożej Matki Marii Merkert. Pokazuje reprodukcję jej portretu, a potem zadaje pytania.

Maria Merkert urodziła się w Nysie w 1817 roku. Wcześniej utraciła ojca, który zmarł gdy była jeszcze niemowlęciem. Wraz ze starszą siostrą Matyldą wychowywała ją matka. Od najmłodszych lat chodziła do kościoła i kochała Jezusa. Była wrażliwą

na ludzi osamotnionych i potrzebujących pomocy. Już będąc dzieckiem mówiła Bogu Ojcu o biednych i nieszczęśliwych ludziach, o których nikt nie pamiętał. Nie mogła im wiele pomóc, ale mogła się za nich modlić. Gdy dorosła chodziła po biednych dzielnicach Nysy, aby tam dzielić się z ubogimi dobrym słowem, kawałkiem chleba i pomocą.

Serce Marii czuwało, oczy były otwarte, gdy Klara Wolff w 1842 roku wystąpiła z propozycją otoczenia opieką osób chorych i osamotnionych w ich własnych mieszkaniach. Maria wraz ze swoją siostrą Matyldą dołączyły się do Klary i pomimo różnych napotykanymi trudności rozpoczęły swoją pracę. Opieką otoczyły wszystkich bez względu na narodowość, wyznanie, czy płeć. Wydawały posiłki, skromne ubrania - dzieliły się wszystkim co posiadały. Chodziły po domach, opatrywały rany chorym, towarzyszyły w cierpieniu. Ofiarna praca młodych dziewcząt pociągała coraz to więcej serc. W krótkim czasie przyłączyło się dużo dziewcząt chętnych do posługi ludziom chorym.

Biskup wrocławski w 1859 roku zatwierdził Stowarzyszenie Sióstr św. Elżbiety i Matka Maria została wybrana na pierwszą Przełożoną Generalną. W następnym roku siostry złożyły pierwsze śluby: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz ślub posługi chorym i biednym.

Maria Merkert swoją ofiarną służbą zasłużyła sobie na tytuł Kochanej Matki, tak mówili o niej mieszkańcy Nysy: „Nasza Kochana Matka”.

W jaki sposób Matka Maria Merkert odpowiedziała na miłość Jezusa?
(W toku rozmowy kierowanej podkreślić, że Pan Jezus potrzebował Matki Marii, aby dała miłość samego Jezusa biednym, chorym, samotnym. I dzisiaj Jezus potrzebuje takich pomocników, którzy zainoszą Jego miłość potrzebującym. Każdy z nas może nim zostać.)

3. Poszukiwanie możliwości odpowiedzi na odkryte orędzie.

Pan Jezus wzywa nas do podjęcia pewnego zadania. Podobnie jak Matka Maria, każdy z nas może pomagać innym ludziom. Zastanówmy się komu i jak możemy pomóc.

- Kto dzisiaj czeka na moją pomoc?
- Jak mogę pomóc ludziom, którzy są blisko mnie?
- Czy sam zauważam ludzi czekających na moją pomoc?

4. Wprowadzenie programu chrześcijańskiego działania.

Katecheta zachęca dzieci, aby zastanowiły się, w jakim sposób mogą pomóc drugiemu człowiekowi w najbliższym tygodniu. Mogą przedstawić to w formie rysunku.

Narysujcie w zeszytach taką sytuację, w której przedstawicie jak okazaliście pomoc potrzebującym. *(Po wykonaniu pracy omawiamy z dziećmi namalowane rysunki.)*

5. Zeszyt ucznia.

Temat: **Dzieła miłosierdzia - Matka Maria Merkert.**

Zapis w zeszycie: „Wszystko cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”.

S. M. Gabriela Iwuć (Prowincja Toruńska)
2. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI)

Temat: MARIA MERKERT - KANDYDATKA DO CHWAŁY OLTARZA.

Cele ogólne:

Przybliżenie sylwetki Matki Marii Merkert - Współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Świętej Elżbiety.

Cele operacyjne:

- **uczeń wie**, że Matka Maria w drugiej połowie XIX wieku pracowała na Śląsku w Nysie wśród chorych,
- **uczeń umie** i chce przez wstawiennictwo Matki Marii modlić się o potrzebne łaski dla siebie i dla chorych.

WPROWADZENIE

Na tablicy umieszczamy kilka obrazów znanych dzieciom postaci świętych, w tym także ich patronów. Przez krótką chwilę przyglądamy się im. Dzieci rozpoznają świętych i podają ich imiona. Można wykorzystać postacie świętych dzieci z Fatimy, Franciszka i Hiacynty, ogłoszonych przez Ojca św. Jana Pawła II błogosławionymi. Krótko rozmawiamy o tych świętych, podając bardzo podstawowe informacje z ich życiorysów.

Dzisiaj poznamy inną osobę, którą Ojciec św. spodziewamy się, że w niedługim czasie dołączy do grona błogosławionych Kościoła Chrystusowego, Matkę Marię Merkert.

ROZWINIĘCIE:

Rozdajemy dzieciom małą mapę Polski, na której zaznaczone są ważniejsze miasta i koniecznie miasto Nysa. Krótko omawiamy położenie Nysy, możemy np. ustalić odległość od miejsca zamieszkania dzieci do Nysy i porównać to z odległością do innego, znanego dzieciom miasta. Po zlokalizowaniu na mapie Nysy, zapowiadamy dzieciom, że historia życia kandydatki na nową błogosławioną toczyła się właśnie tutaj. Następnie przechodzimy do przedstawienia życiorysu Matki Marii Merkert.

Matka Maria Merkert urodziła się w Nysie 21 września 1817 roku. Tatuś jej pracował jako murarz, a mama zajmowała się pracami domowymi. Zgodnie ze zwyczajem w tych stronach, małą dziewczynkę przyniesiono do chrztu już następnego dnia po urodzeniu. Maria miała kilka lat starszą od siebie siostrę. Z dokumentów parafialnych wiadomo, że Tato naszej bohaterki zmarł bardzo wcześnie, 9 miesięcy po urodzeniu dziewczynki, a Mama w 1842 roku - Maria miała wówczas 25 lat. Marysia wzrastała w domu, w którym panowała radosna atmosfera. Obie dziewczynki, Maria i Matylda, zawdzięczają swojej mamie poznanie Pana Jezusa i Jego Ewangelii. Od mamy nauczyły się modlić, od mamy uczyły się miłości wzajemnej wobec siebie, ale także wobec innych dzieci i ludzi. Mama Marysi zadbała o dobre wychowanie. Kiedy nadszedł czas zaprowadziła Marysię do szkoły podstawowej. Zdobywaną wiedzę dziewczynki uzupełniały nauką umiejętności praktycznych potrzebnych w życiu codziennym. W ten sposób Marysia została przygotowana do samodzielnego życia.

Dziewczynka odznaczała się odwagą, szczerością, pracowitością i żywą religijnością. Równocześnie w tym samym okresie do Nysy przybyła nieco starsza Dorota, która była przekonana, że Pan Bóg chce, aby zaopiekowała się ludźmi chorymi w ich własnych domach. Do Doroty przyłączyły się obie siostry Maria i Matylda. Ich wspólna praca dała początek zgromadzeniu zakonnemu, które w krótkim czasie pomagało chorym w wielu miastach Śląska i innych dzielnic naszego kraju. Z czasem zaproszono siostry zgromadzenia do pracy wśród chorych także poza granicami naszego kraju, a dzisiaj znane są na całym świecie.

Maria była dzielną niewiastą i pokonywała wiele trudności, które stawały na drodze jej życia. Wytrwale dążyła do celu, by jak najwięcej uczynić dobrego ludziom chorym, pozostającym bez opieki z powodu braku pieniędzy na lekarstwa i opłacenie lekarzy. Siły i mądrość czerpała z modlitwy. Często można ją było spotkać nie tylko u chorych, ale także w kościele parafialnym przed Najświętszym Sakramentem.

Życie Marii w założonym przez nią zgromadzeniu szybko mijało, ponieważ było wypełnione pracą dla innych. Powiększała się liczba dziewcząt, które pomagały w pielęgnacji chorych. Maria jako Przełożona Generalna zakładała coraz to nowe domy zakonne. Stale przybywało chorych, którzy chcieli skorzystać z opieki sióstr.

Matka Maria - taki tytuł przysługiwał jej w Zgromadzeniu - po krótkim stosunkowo życiu, w wieku 55 lat, z powodu niewydolności serca umarła. Był to dzień 14. listopada 1872r. Pozostawiła liczne grono sióstr, ponad 450, które do dziś podtrzymują ducha poświęcenia i ofiary w pracy dla dobra chorych.

Wielkie poświęcenie Matki Marii, jej niestrudzony zapał w czynieniu dobrze chorym i wszystkim potrzebującym Ojciec Święty chce ukazać całemu Kościołowi. Ojciec Święty chce dołączyć Matkę Marię do grona błogosławionych. Uroczystość beatyfikacji będzie wspólnym podziękowaniem Panu Bogu za to, co Matka Marii razem ze swoimi siostrami uczyniła dla chorych. Oczekując na uroczyste ogłoszenie Matki Marii błogosławioną możemy dołączyć się naszą modlitwą.

Rozdajemy dzieciom obrazki z modlitwą o beatyfikację Matki Marii. Wspólnie odczytujemy modlitwę i zachęcamy do osobistego korzystania z tej modlitwy.

POGŁĘBIENIE

Może ktoś zastanawia się, dlaczego Matka Maria swoje siły poświęcała chorym? Ona bardzo kochała Pana Jezusa i swoimi dobrymi czynami chciała mu sprawiać radość. Matka dobrze pamiętała słowa Pana Jezusa: „*Wszystko, co uczyniliście jedne mu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili.*” Pochylając się nad chorymi myślała, że służy samemu Panu Jezusowi.

Dzisiaj naszym zadaniem będzie odnaleźć osobę chorą, starszą i potrzebującą pomocy w naszym sąsiedztwie, żeby ją odwiedzić i postarać się jej pomóc. Spróbujcie opowiedzieć tej osobie o Matce Marii, którą dzisiaj poznałyście. Możemy poprosić rodziców o pomoc w odnalezieniu kogoś chorego i potrzebującego. Możemy również zrobić to we dwoje czy troje. Na następnej katechezie opowiecie, co udało się wam zrobić.

ZAKOŃCZENIE

Wspólnie pomodlimy się za chorych przez wstawiennictwo poznanej dzisiaj Matki Marii Merkert - Współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Elżbietanek

S. M. Natanaela Hoffmann (Prowincja Poznańska)
3. Katecheza dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI)

Temat: ŚLĄSKA SAMARYTANKA

Cel główny:

Bóg jest naszym Ojcem, z miłości do nas zesłał nam swojego Syna Jezusa, który jest miłosierny. Jezus uczy nas miłosierdzia i postawy służby bezinteresownej drugiemu człowiekowi, bez względu na to, kim jest i co robi. Jezus uczy nas bycia „samarytaninem”.

Cele operacyjne:

Uczeń powinien:

- wiedzieć: kim była Czcigodna Służebnica Boża Matka Maria Merkert oraz znać kilka faktów z Jej życia (miejsce urodzenia, data urodzenia, na czym polegała Jej służba drugiemu człowiekowi); zdefiniować, co znaczy być „samarytaninem”.
- rozumieć: uczeń potrafi streścić fragment Ewangelii, mówiący o „Miłosiernym Samarytaninie” (Łk 10,30 – 37) oraz znaleźć odbicie tej Ewangelii w postawie życia Matki Marii Merkert. Zilustruje kilka dowolnych sytuacji z życia Matki Marii, pokazujących Jej samarytańską posługę ludziom.
- stosować: wprowadzi poznane wiadomości w życie. Widzi potrzebę bycia „samarytaninem” w swoim środowisku: rodzinnym, szkolnym. Wśród codziennych zajęć zauważa potrzeby drugiego człowieka, np. kolegów, rodzeństwa i służy im bezinteresowną pomocą.

Czas zajęć: 2 godziny lekcyjne.

Metody pracy:

- podająca
- poszukująca
- ekspozycji
- analiza porównawcza
- pogładowa
- praktyczna, przedstawienie.

Formy pracy:

Frontalna (cała klasa pracuje nad tym samym problemem), zbiorowa jednolita, indywidualna, grupowa.

Literatura:

- Wykorzystano książki:
- „Rozpłomieniona miłością” O. Henryk Kałuża svd, Nysa 1995r.;
- „Śląska Samarytanka” O. Edward Frankiewicz, Opole 1983r.;
- „Służebnica Boża Maria Merkert – myśli wybrane z pism, świadectwa i wspomnienia”, Nysa 1992r.;
- Pismo Święte – Biblia Tysiąclecia, Pallottinum Poznań 1996r.

Pomoce i środki dydaktyczne:

Pismo Święte – fragment Ewangelii Łk 10,30-37; rysunki przedstawiające dzieci np. bijące się, obojętne na pomoc innym; kostka do gry; plansza z kopertami, w których znajdują się zadania dla dzieci dotyczące poznania osoby Matki Marii Merkert; kartki do analizy porównawczej, do przedstawień, tekst luk.

WPROWADZENIE

Czynności wstępne katechezy: modlitwa, powtórzenie wiadomości z poprzedniej katechezy.

Sytuacja egzystencjalna: dzieci oglądają obrazki przygotowane przez katechetę przedstawiające sytuacje z życia dzieci, obrazujące obojętność na zło, krzywdę, np.

- dziecko płaczące, a obok dzieci śmiejące się – obojętność;
- dzieci bijące się;
- dziecko obojętne widzi, jak mama ciężko pracuje – nie chce mamie pomóc.

Następuje rozmowa kierowana przez nauczyciela, ważne jest by dzieci same dochodziły do wniosków, że rysunki przedstawiają obojętność, brak miłości, lenistwo i egoizm. Dzieci wraz z nauczycielem próbują znaleźć odpowiedź, dlaczego tak jest, czy można żyć inaczej, kto może być dla nas wzorem w miłości bliźniego, w bezinteresownej służbie drugiemu człowiekowi?

Do tej części katechezy prowadzący może sam według uznania dobrać rysunki, by osiągnąć cel.

ROZWINIĘCIE TEMATU – AKTYWIZACJA

Dzielimy grupę klasową na sześć grup, wykorzystujemy kostkę do gry. Przedstawiciel grupy rzucając kostką odpowiednio wyznacza nr własnej grupy, np. wykulnięcie kostki z czterema oczkami oznacza, że grupa będzie miała nr 4 i czwarte zadanie (korelacja z edukacją matematyczną). Przypinamy na tablicy planszę wykonaną z kolorowego technicznego papieru i z naklejonymi 6 dużymi kopertami. Wprowadzamy dzieci w temat. Dziś na lekcji poznamy pewną postać, która będzie dla nas wzorem miłości bliźniego i pokaże nam, co to znaczy bezinteresownie służyć i pomagać innym.

Po kolei przedstawiciel każdej grupy odszukuje (idąc od kłębka po nitce) swoją kopertę, wyciąga z niej zawartość i wraca do grupy. Następnie każda z grup odpowiada na postawione pytania, które znajdują się w kopercie. Czas pracy około 10 minut. Po 10 minutach każda grupa od pierwszej do szóstej prezentuje to, co znalazła w kopercie i czego się dowiedziała. W ten sposób uczniowie poznają całe życie i działalność Służebnicy Bożej Matki Marii Merkert.

A oto zadania:

1 koperta:

Obrazek bądź zdjęcie Matki Marii Merkert oraz krótka notatka:

„Matka Maria Merkert urodziła się w Nysie na Śląsku dnia 21 września 1817 roku”.

Odpowiedz na pytania:

1. Kogo przedstawia obrazek? Podaj imię i nazwisko tej osoby.
2. Powiedz gdzie i kiedy urodziła się Matka Maria?

2 koperta:

W niej znajduje się mapa Polski. Na kartce polecenie dla grupy. Na mapie kolorowym pisakiem zaznaczony jest region w okolicy Nysy, by ułatwić młodszym dzieciom znalezienie na mapie miasta Nysa (* korelacja z edukacją przyrodniczą).

Znajdź w zaznaczonym regionie miasto Nysa.

Jest to miejsce, gdzie urodziła się Matka Maria Merkert. Znajdź również swoje miasto i zobacz, jaka odległość dzieli was od miasta Nysy (chodzi tylko o wizualną odległość).

3 koperta:

W kopercie znajduje się krótki życiorys Matki Marii – kim była, co robiła oraz zadanie do tekstu (* korelacja z edukacją polonistyczną).

Matka Maria Merkert (nie podajemy daty i miejsca urodzenia, bo to było w zadaniu nr 1) jako dziecko wzrastała u boku matki i starszej siostry Matyldy. Ojciec jej zmarł, gdy była jeszcze niemowlęciem. Dzień po urodzeniu otrzymała chrzest święty. Wychowywała się w rodzinie głęboko religijnej. Nie zaniedbywała codziennej modlitwy, a od matki uczyła się miłości bliźniego i dobroci dla wszystkich. W miejskiej szkole zdobywała podstawowe wiadomości oraz znajomość zajęć praktycznych. Po śmierci mamy, już jako dorosła dziewczyna przyłączyła się za swoją siostrą Matyldą oraz koleżanką Franciszką do Klary Wolff, rozpoczynając wspólną działalność, która polegała na pielęgnowaniu chorych, biednych, opuszczonych we własnych ich mieszkaniach i udzielaniu im wszelkiej pomocy. Codziennie spełniała obowiązki wytrwale, radośnie i z poświęceniem. Mimo licznych prób i trudności nie załamała się, ale pozostała wierna swojej służbie najbardziej potrzebującym. By móc skuteczniej pomagać biednym, przyczyniła się do założenia Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety, które do dziś na wzór Matki Marii służy potrzebującym. Matka Maria zmarła 14 listopada 1872 roku w Nysie i tam została pochowana.

Zadanie: Opowiedz własnymi słowami, kim była Matka Maria Merkert.

4 koperta:

W niej znajdują się obrazki i zdjęcia różnych posług, które spełniała Matka Maria (zdjęcia i obrazki zaczerpnięte z książki „Rozpromieniona miłością” O. Henryka Kałuży svd / strony: 32, 34, 42, 46, 48/, Nysa 1995r.)

W kopercie znajdują się pytania do rysunków, by dzieci opowiedziały, co robiła Matka Maria, zwracając szczególną uwagę na Jej bezinteresowność (dobrze będzie rysunki powiększyć, by dzieci lepiej mogły widzieć).

Rysunek 1 (str.32) – W jaki sposób Matka Maria opiekowała się dziećmi?

Rysunek 2 (str.34) – Opowiedz komu i w jaki sposób pomagała Matka Maria już jako młoda dziewczynka?

Rysunek 3 (str.42) – Na czym polegała pomoc Matki Marii ludziom najbardziej potrzebującym?

Rysunek 4 (str.46) – Pomyśl, jaką pomocą na tym rysunku służy Matka Maria, a dowiesz się, jakie było jej najważniejsze zadanie.

Rysunek 5 (str.48) – Komu oprócz osób dorosłych pomagała jeszcze Matka Maria?

5 koperta:

W niej znajdują się myśli Matki Marii, zaczerpnięte z książki „Służebnica Boża Maria Merkert” – myśli wybrane z pism, świadectwa i wspomnienia – Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety, Nysa 1992 r., oraz pytania do tych myśli. Celem tego zadania jest zwrócenie uwagi dzieci, do czego zachęca nas Matka Maria.

„... to, co dajemy, musi być dobre...” (str.25)
„... bądźcie prawdziwie pokorne, pobożne i sumienne w wypełnianiu waszych obowiązków, unikajcie pilnie okazji do grzechu...” (str.16)
„... ćwiczmy się w szczerzej miłości Boga i bliźniego, w pokoju i zgodzie...”(str.16)
„Bóg nikomu nie odmawia swej pomocy, (...) przy wytrwałej modlitwie można pokonać złe nawyki i zdobyć pokój serca.” (str.15)
„(...) chcemy tylko dobrze czynić, wszystkich kochać w Bogu, a jeśli już nic nie możemy uczynić, wtedy przynajmniej będziemy się modlić” (str.11)

Polecenie: Wymień kilka postaw, do których zachęca nas Matka Maria.

6 koperta:

W niej znajdują się zdjęcia posługi, którą wykonują Siostry Elżbietanki, oraz pytania, które mają pomóc dzieciom dostrzec, że dzisiaj również można żyć i służyć tak jak Matka Maria.

1. Obrazek przedstawiający Siostrę z dziećmi przedszkolnymi na placu zabaw.
2. Siostra pomagająca osobie starszej, prowadzi ją, np. z Domu Pomocy Społecznej
3. Siostry pomagające karmić osobę chorą.
4. Siostra pielęgniarka wśród chorych, np. podaje lekarstwa, zmienia opatrunek.
5. Siostra wśród dzieci w szkole bądź przedszkolu.

Zdjęcia te porównujemy z rysunkami z koperty nr 4, w takiej samej kolejności. Pytamy dzieci i naprowadzamy jeśli mają trudności, by same doszły do wniosku, że dzisiaj również można robić to, co czyniła Matka Maria itd.

Po wykonaniu całości zadań i zaprezentowaniu wiadomości przez grupy nauczyciel krótko podsumowuje i zbiera wiadomości o Służebnicy Bożej Matce Marii Merkert.

1. Stawiamy pytania problemowe, na które będziemy szukać odpowiedzi w dalszej części katechezy.

W kilku słowach wprowadzamy uczniów w dalszą część katechezy, np.tematem katechezy są słowa „Śląska Samarytanka” – te słowa tyczą się Matki Marii. Dlaczego tak się Ją nazywa i co oznacza słowo „samarytanka”? Na to pytanie pomogą nam odpowiedzieć słowa Pisma Świętego. Skąd też Matka Maria czerpała wzór i siły, by być tak dobrą dla otaczających Ją ludzi.

2. Spotkanie ze Słowem Bożym.

Uroczyście, przy zapalonej świecy czytamy fragment Ewangelii „O Miłosiernym Samarytaninie” (Łk 10,30 – 37) – czyta nauczyciel.

3. Rozważanie Słowa Bożego.

Przeprowadzamy pogadankę z dziećmi na temat wysłuchanego fragmentu Ewangelii. Może to być pogadanka z całą klasą jednocześnie, bądź można podzielić klasę na grupy i każdej z nich dać pytania i tekst Ewangelii na kartce. Dzieci samodzielnie najpierw szukają odpowiedzi. Następnie prowadzący zachęca każdą z grup do podzielenia się wynikami swojej pracy. Oto pomocnicze pytania, które prowadzący może podać uczniom, można też według uznania sformułować inne pytania.

- Wymień osoby występujące w tym fragmencie Ewangelii.
- Co wydarzyło się z człowiekiem, który schodził z Jerozolimy do Jerycha?
- Kto przeszedł obojętnie obok poszkodowanego człowieka?
- Kto udzielił pomocy cierpiącemu człowiekowi?
- Opisz krótko zachowanie samarytanina wobec pobitego człowieka.
- Jaką zachętę Jezus stawia na końcu tego fragmentu Ewangelii?
- Co znaczą według ciebie słowa: „Idź, i ty czyń podobnie”?

4. Moja odpowiedź na Słowo Boże.

Na podstawie wcześniejszych wypowiedzi dzieci wspólnie szukamy analogii między Matką Marią Merkert a ewangelicznym samarytaninem. Szukamy odpowiedzi na pytanie, dlaczego Matkę Marię można nazwać „Śląską Samarytanką”. Pomocą mogą nam być kartki do analizy porównawczej. Prowadzący przez rozmowę naprowadza dzieci do szukania wspólnych cech. Warto mieć puste kartki, być może dzieci same znajdą również inne porównania.

Matka Maria Merkert	Miłosierny Samarytanin
<ul style="list-style-type: none">• leczyła i opiekowała się chorymi	<ul style="list-style-type: none">• opatrzył rany
<ul style="list-style-type: none">• karmiła głodnych	<ul style="list-style-type: none">• zawiózł do gospody (gospoda jako miejsce spożywania posiłków)
<ul style="list-style-type: none">• pielęgnowała chorych	<ul style="list-style-type: none">• pielęgnował cierpiącego człowieka

Prowadzący w sposób szczególnie zwraca uwagę, że Matka Maria będąc samarytanką, właśnie z Pisma Świętego, od Jezusa i Jego przykładu czerpała wzór do naśladowania. Kochała Jezusa całym sercem i chciała być taka jak On, służyć i pomagać bezinteresownie biednym, chorym, opuszczonym. Bezinteresownie to znaczy, że nie oczekiwała za to zapłaty, nagrody, pochwały. Dlatego można Ją nazwać samarytanką. A ja? Czy ja też mogę być samarytaninem?

Następuje rozmowa kierowana, dzieci z pomocą nauczyciela szukają przykładów ze swojego życia, sytuacji, w których dla kogoś mogą być samarytaninem.

Jedną z form mogą być krótkie przedstawienia. Dzielimy klasę na grupy (może być ten sam podział, co we wcześniejszych zadaniach). Każda z grup przygotowuje scenkę sytuacji z ich codziennego życia, w której dla kogoś jestem samarytaninem. Pozwolić dzieciom na inwencję twórczą, by same odszukały takie sytuacje.

Gdyby to było bardzo trudne, prowadzący może mieć przygotowane kartki z przykładami scen, które grupy będą losowały. Następnie każda z grup przedstawia scenkę, pozostałe grupy odgadują o jaką sytuację chodzi.

Przykłady takich scen:

- Kolega pomaga koledze odrabiać lekcje.
- Dziecko pomaga mamie nieść zakupy.
- Dziecko pomaga wstać starszej osobie, która się przewróciła.
- Dziecko idzie odwiedzić chore dziecko.
- Dziecko dzieli się z biedniejszym dzieckiem jedzeniem.
- Dziecko pociesza inne dziecko, które płacze, bo zostało skrzywdzone.

5. Utrwalenie treści katechezy.

W czasie rozmowy kierowanej nauczyciel zbiera całość informacji i wiadomości zdobytych podczas katechezy. Można przygotować tekst luk, który pomoże ustalić zdobytą wiedzę, np.

„Służebnica Boża Matka urodziła się w Przez całe życie pielęgnowała, opiekowała się, pocieszała Nazywa się Ją Śląską..... Była dobra dla wszystkich na wzór W Ewangelii Jezus daje przykład miłosiernego Ja też kiedy będę dobry mogę być

6. Praca indywidualna.

Dzieci w zeszycie zapisują temat zajęć: „Śląska Samarytanką”. Następnie w przypadku dzieci młodszych może być wykonany rysunek, np. scena ewangeliczna „Miłosierny Samarytanin”, albo przykład sytuacji, w której dla kogoś w ostatnim czasie zrobiłem coś dobrego, byłem samarytaninem. U dzieci starszych może być wykonana notatka – krótki życiorys Służebnicy Bożej Matki Marii Merkert. Według uznania prowadzącego i otwarcia grupy uczniowskiej praca indywidualna może być inna.

7. Modlitwa po katechezie.

Temat: KOCHAJĄCA MATKA WSZYSTKICH – MARIA MERKERT.

Cele katechezy:

- uczeń zapozna się z postacią Służebnicy Bożej Marii Merkert,
- potrafi wymienić, czym charakteryzowała się osoba i życie Marii Merkert,
- rozumie, że także dzisiaj Chrystus wzywa do wypełniania dzieła, które podjęła Maria Merkert,
- podaje przykłady, jak wypełnić Chrystusowe wezwanie: „*wy jesteście światłem świata...*”

Pomoce:

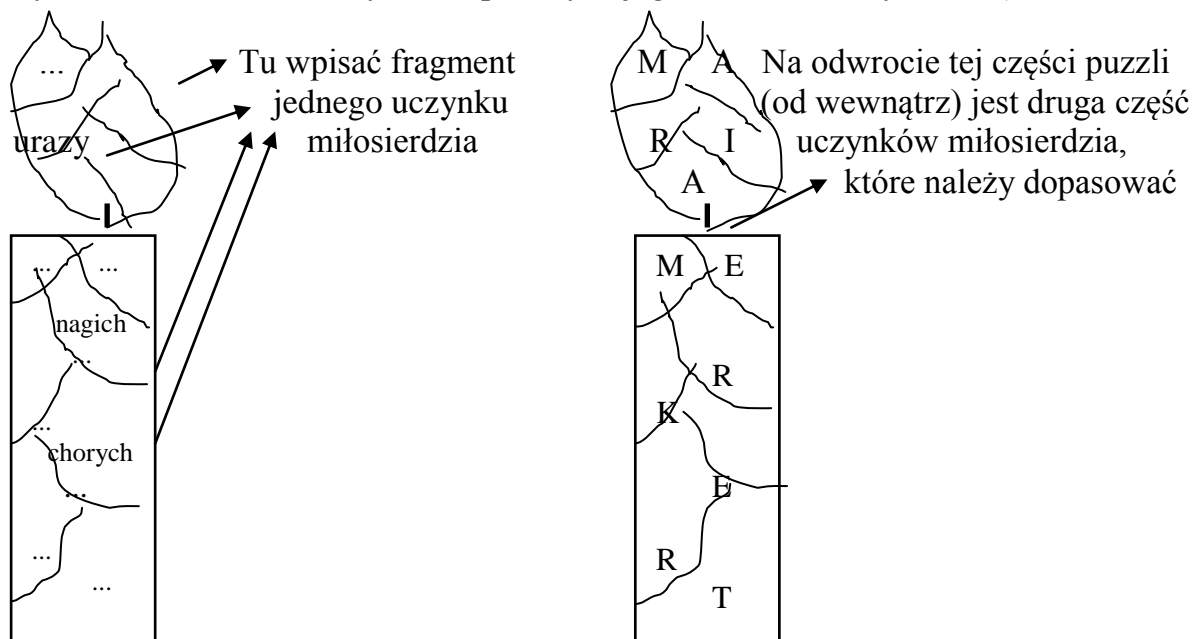
Pismo św., świeca, biały czepek (dawny strój kobiet na Śląsku lub zdjęcie kobiety w takim czepek), duży arkusz szarego papieru (jeden wspólny lub tyle arkuszy, ile jest grup), świece - puzzle, klej, koperty z zadaniami, mapa Polski, książkowe opracowanie biografii Matki Marii, przewodnik po Nysie.

WPROWADZENIE

Po modlitwie wstępnej katecheta pokazuje czepek, wyjaśniając, że na Śląsku w XIX w. takie czepki nosiły kobiety. *Taki czepek nosiła także pewna młoda dziewczyna, o której chcę wam dziś opowiedzieć. Jej imię odkryjecie rozwiązując pierwsze zadanie:*

ROZWINIĘCIE

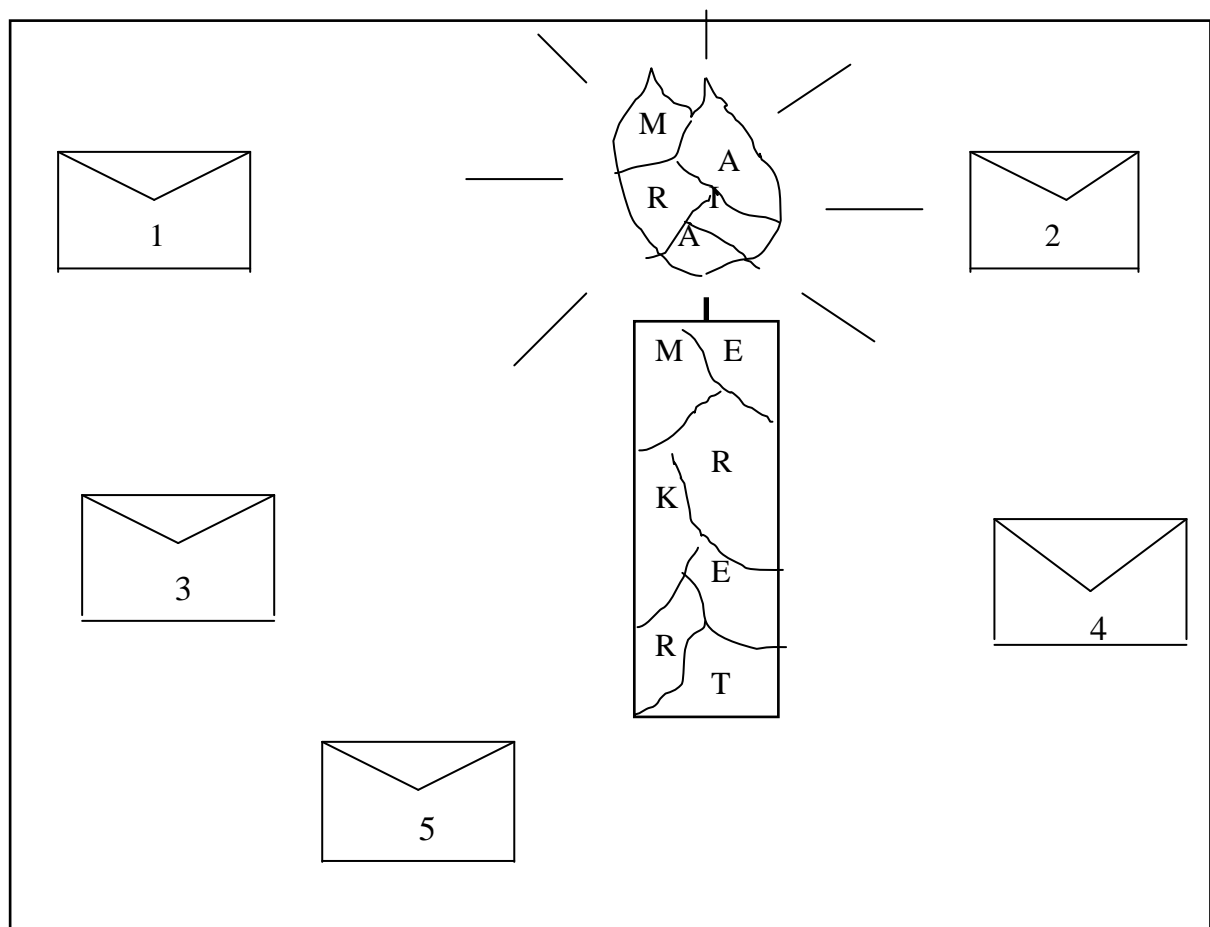
Na tablicy zawieszony jest arkusz szarego papieru na którym na środku narysowana jest duża świeca, podzielona na części – puzzle. W każdym kawałku puzzli wpisany jest fragment uczynków miłosiernych, a pozostałe fragmenty znajdują się na osobnych kawałkach puzzli, które należy złożyć (narysowana świeca, jest odrysowana od wzoru, który został pocięty, a jego części też odrysowano).

Klasa dzielimy na 4-5 grup.

WERSJA A : każda grupa wykonuje swoją świeczkę. Wtedy na grupę jest arkusz szarego papieru i grupa wykonuje zadanie zawarte w kopercie, którą losuje (np. z czepka), jeden z jej członków. Każda grupa ma inne zadanie, którego wynikiem podzieli się na koniec katechezy, na forum klasy.

WERSJA B : każda grup otrzymuje fragmenty puzzli i po kolei umieszcza na szarym papierze dopasowując fragmenty nazw uczynków, wg narysowanego wzoru. Po odczytaniu hasła i zapisaniu tematu do zeszytu, każda z grup losuje (np. kostką) zadanie z koperty umieszczonej na arkuszu szarego papieru wokół świecy i wykonuje je. Efekty pracy zamieszczają na kartce formatu A3 i prezentują na forum klasy. Po złożeniu puzzli (wewnętrzne strony zawierają uczynki miłosierne co do ciała i co do duszy) tak wygląda świeca na arkuszu szarego papieru:

Dlaczego jej imię jest jak świeca – dająca światło?

„Świeca jest pożyteczna, o ile zużywa się przez spalanie. Między zapaloną świecą i życiem Marii Merkert zachodzi pewne podobieństwo. Jej postać była przez całe życie wspaniałą żywą świecą, która bez przerwy się spalała i rzucała na swe otoczenie jasne, ogrzewające promienie życzliwości i dobroci” (M. M. str. 89). W ten sposób z całym zaangażowaniem i miłością odpowiedziała na wezwanie Pana Jezusa:

„Wy jesteście solą dla ziemi. Wy jesteście światłem świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. Nie zapala się też światła i nie stawia pod korcem, ale na

świeczniku, aby świeciło wszystkim, którzy są w domu. Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie.” (Mt 5,(13) 14 – 16)

- Kogo przypomina nam zapalona świeca?

Chrystus jest światłem i wskazuje nam drogę do Nieba. Chce, aby wszyscy ludzie tam dotarli i byli szczęśliwi, dlatego zostawił swoje światło w tych, którzy się w Niego wpatrują. Ich też nazywa światłem.

- Co mamy zrobić, aby to światło świeciło wszystkim ludziom?

Na to pytanie odpowiemy sobie poznając przykład życia Sługi Bożej Matki Marii Merkert.

Losowanie zadań:

1. Dopasować obrazki przedstawiające działalność Matki Marii lub Sióstr (np. z książki o. H. Kałuży, pt.: „Rozpłomieniona miłością”) do wybranych uczynków miłosierdzia. To zadanie w miarę możliwości i potrzeb można rozbić na dwa (osobno uczynki względem ciała i osobno względem duszy).

2. Zaprezentować, jako przewodnicy, piękno i krótką historię miasta Nysy, na podstawie dowolnego opracowania książkowego, które grupie wręcza katecheta, znaleźć i pokazać to miasto na mapie (wcześniej przygotowanej przez katechetę) oraz narysować trasę od miejscowości, w której są uczniowie do Nysy.

Nysa to miasto, w którym nie tylko się urodziłam, ale założyłam nowe Zgromadzenie Szarych Sióstr św. Elżbiety. Bardzo kochałam to moje miasto i ludzi, z ich troskami. Wszyscy byli dla mnie bardzo ważni.

Daję wam kolejne zadanie:

- Jesteście przewodnikami i oprowadzacie turystów po Nysie. Otrzymaliście fragment tekstu opisującego piękno miasta i atrakcje jakie można tu znaleźć. Postarajcie się jak najlepiej zaprezentować swój tekst.
- Po prezentacji spróbujcie znaleźć Nysę na mapie Polski. W tym celu pomocą służyć wam może mapka przygotowana przez katechetę, a następnie zaznacz kolorową linią najkrótszą trasę z waszej miejscowości do Nysy.

3. i 4. Uzupełnić tekst życiorysu, na podstawie dowolnego opracowania biograficznego, które katecheta wręcza grupie:

- Kochani napisałam Wam coś o sobie, ale jakiś chochlik wymazał niektóre słowa. Uzupełnijcie zdania słowami, które podałam Wam na osobnej kartce. Proszę Was też, abyście dzieląc się z innymi grupami odczytanym fragmentem mojego listu, czytali wyraźnie, a także sami uważnie słuchali, gdyż to przyda się Wam przy zapisie notatki do zeszytu.
- Do odczytanego tekstu ułóżcie trzy lub cztery pytania dla słuchających was grup.

Życiorys:

Mam na imię Urodziłam się w na Śląsku w 1817r.

Moi rodzice Maria (z domu Pfitzner) i Antoni bardzo mnie i moją starszą siostrę..... Niestety, moją tatę bardzo wczesnie zabrała od nas Mama była dla nas głębokiej wiary i do Pana Boga. Często widywałam ją klęczącą, jak się Nas także zapraszała do modlitwy i wieczorem.

Słowa, które należy wstawić: *modliła, Maria, rano, Merkert, kochali, Matyldę, Nysie, miłości, wspólnej, śmierć, przykładem.*

5. W swoim życiu pisałam wiele listów do moich Sióstr, za które czułam się odpowiedzialna. Starłam się przekazać im jak najwięcej wskazówek jak prawdziwie kochać Boga i ludzi. Czytając wybrane fragmenty z moich listów:

- ułóżcie z nich modlitwę
- zaśpiewajcie moje słowa lub tę modlitwę

-,Jestem już po spowiedzi i jestem szczęśliwa na myśl, że Bóg jest moim dobrym Ojcem i spogląda na mnie z miłością”.

- „Jeżeli jesteście w tym szczęśliwym położeniu posiadając pokój, proście Boga, aby ten pokój w Was pozostał.”

- „Nasze siły chcemy chętnie poświęcać chorym, aby w miarę możliwości przez troskliwą opiekę uratować biednym dzieciom ojca lub matkę, strapiionym rodzicom najdroższe i ukochane ich dziecko.”

- „Naszym podwójnym obowiązkiem jest wszechstronnie wykazać, że głównym celem naszego życia jest wierne i sumienne wypełnianie naszych obowiązków z miłości ku Bogu.”

- „Chcemy tylko dobrze czynić, wszystkim kochać w Bogu, a jeśli już nic nie możemy uczynić, wtedy przynajmniej będziemy się modlić.”

- „Wdzięczność jaką winniśmy Bogu, najlepiej wyrazimy przez wierne wypełnianie obowiązków, przez punktualne posłuszeństwo, [...], przez cichość, pokorę, cierpliwość ,przez wielką miłość Boga oraz wierną i ofiarną miłość do wszystkich ludzi”... („Służebnica Boża Maria Merkert. Myśli wybrane z pism, świadectwa i wspomnienia”)

ZAKOŃCZENIE

Po zakończeniu pracy w grupach, każda z grup relacjonuje na forum jej efekty, a katecheta podsumowuje wypowiedzi uczniów doprowadzając do konkluzji, którą jest prawda o tym, że Chrystus nadal wzywa do podejmowania dzieła Matki Marii Merkert, chce, abyśmy byli światłem świata.

Zapis do zeszytu:

T: Kochająca matka wszystkich – Maria Merkert.

Notatka do zeszytu:

- zapisać, tę myśl Marii Merkert, z zadania grupy 5., która danemu uczniowi najbardziej się podobała,
- notatka własna – na podstawie tego co uczniowie zapamiętali z lekcji.

S. M. Estera Gąsienica – Mracielnik (Prowincja Nyska)

2. Katecheza gimnazjalna

Temat: MARIA MERKERT - ŚLĄSKA SAMARYTANKA

Cel katechez:

Uczeń zna podstawowe fakty z życia Marii Merkert dostrzega wokół siebie ludzi chorych i cierpiących, umie powiedzieć w jaki sposób może im pomóc.

Środki dydaktyczne:

Życiorys Matki Marii Merkert, jej portret, puzzle, ksero gazet z wolnym miejscem, obrazki z modlitwą o beatyfikację Matki Marii.

Metody:

Malowanie puzzli, pogadanka, artykuł prasowy.

Schemat katechezy

1. Modlitwa.
2. Zapowiedź tematu.
3. Omówienie pracy w 4 grupach: malowanie puzzli (załącznik nr 1).
4. Układanie puzzli i ich omówienie.
5. Zapisanie tematu.
6. Zapoznanie z życiorysem Matki Marii Merkert (załącznik nr 2).
7. Dyskusja na temat poznanej postaci:
 - Co najbardziej zadziwiło mnie w Marii Merkert?
 - Czego uczy mnie omawiana postać?
 - Czy w dzisiejszym świecie jest potrzebna i możliwa taka pomoc?
 - Jak mogę ją realizować?
8. Praca w grupach: Napisz artykuł, który mógłby ukazać się o Marii Merkert w konkretnej gazecie. Na co autorzy artykułów zwróciliby szczególną uwagę? Czy były by to artykuły wspierające jej działalność, czy też przeszkadzały by jej?
9. Przedstawienie na forum pracy w grupach i podsumowanie.
10. Modlitwa o beatyfikację czcigodnej Matki Marii Merkert

Załącznik nr 1:

Uczniów dzielimy na 4 grupy. Każda z nich ma zilustrować symbolicznie lub dosłownie trudności i zagrożenia jakich mogą doświadczać:

- 1 gr. - dzieci,
- 2 gr. - młodzież,
- 3 gr. - ludzie chorzy,
- 4 gr. – ludzie niezaradni życiowo, bezrobotni.

Załącznik nr 2:

Życiorys Marii Merkert

Maria Luiza Merkert urodziła się w Nysie 21 września 1817 roku. Maria miała starszą siostrę z którą uczęszczała do nyskiej szkoły podstawowej. Przyswoiły sobie w niej konieczną znajomość poprawnego czytania i pisania i szereg wiadomości praktycznych jakie nakazywał pruski program nauczania. Wspomniane tu siostry

przechodziły trudności życia w swej młodości, które wycisnęły swe znamiona w czulej psychice dziewczęcego rozwoju. Bolesnym wstrząsem była dla nich najpierw śmierć ojca, później matki.

Maria Merkert odznaczała się żywością, zdecydowaniem i odwagą. Te cechy charakteru pomogły Marii wraz z jej trzema towarzyszkami: Klarą Wolff, Matyldą Merkert i Franciszką Werner podjąć się niezwyklego zadania. Pragnęły pielęgnować chorych w ich własnych domach, bez względu na wyznanie czy kolor skóry. Potrzebujących było oczywiście całe mnóstwo. By dobrze pomagać potrzebne były fundusze, podział prac, regulamin dnia. Na swe utrzymanie zarabiała różnymi robotkami ręcznymi, często z tych pieniędzy kupowały też chorym leki i żywność. Niestety funduszy ciągle brakowało dlatego trzeba było poszukać dobrodziejów, którzy zechcieliby pomóc.

Dziewczęta prowadziły właściwie zakonny tryb życia, chociaż ubierały się po świecku. Chciały na zawsze poświęcić się Bogu i chorym, w których dostrzegały cierpiącego Jezusa. Dlatego 27 września 1842 roku po Mszy świętej, odmówiły akt poświęcenia siebie i swej działalności Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, Dzień ten uchodzi za początek założenia Zgromadzenia św. Elżbiety. W roku 1843 dziewczęta zaczęto nazywać „Szarymi Siostrami” od noszonych przez nie chusty i kapeluszy szarego koloru.

Niestety nie wszystkim podobała się działalność sióstr, zaczęto stawiać wiele przeszkód na ich drodze. Aby zapoznały się z prawdziwym życiem zakonnym Wysłano Klarę i Marię do nowicjatu sióstr Boromeuszek do Pragi. Maria na prośbę sióstr Boromeuszek pracowała w szpitalu, ale czuła, że nie takie jest jej zadanie. Opuściła Boromeuszki, by kontynuować pielęgnację chorych w ich własnych domach, obierając za patronkę św. Elżbietę Węgierską.

Ludzie różnie reagowali na jej powrót, jedni uważali, że źle zrobiła i znów stawiali przeszkody na jej drodze, inni cieszyli się że wróciła i starali się jej pomóc. Zdarzało się, że siostry nie miały nic do jedzenia, ani dla siebie, ani dla swoich ukochanych biednych i chorych. Zawsze powierzały to Opatrzności Bożej i zawsze znajdował się dobrodziej, który przywoził to co było im najbardziej konieczne. Siostry opiekowały się też z wielkim poświęceniem ciężko rannymi żołnierzami.

7. czerwca 1871 roku Ojciec święty polecił wystawić nowemu Zgromadzeniu Dekret Pochwalny, zawierający Błogosławieństwo Apostolskie.

Niestety Matka Maria wycieńczona ciężką pracą i chorobą odeszła do Pana 14. listopada 1872 roku. Ze wszystkich stron począwszy od cesarzowej Augusty, aż do ubogiej żebraczki wpływały do Nysy wyrazy serdecznego współczucia. Wspomniana żebraczka, wspomina że „kiedyś prosiła Matkę Marię o parę butów”. Ponieważ Matka Maria nie posiadała dodatkowego obuwia, ani też nie miała pieniędzy, by je kupić, zdjęła własne obuwie i ofiarowała je owej kobiecie.

Aktualnie dobiegają końca starania o beatyfikację Marii Merkert i wierzymy, że już niedługo razem z całym Kościołem będziemy się cieszyć nową orędowniczką w niebie.

S. M. Rut Przybyła (Prowincja Katowicka)
3. Katecheza gimnazjalna

Temat: MARIA MERKERT – „ŚLĄSKA SAMARYTANKA”.

Cel ogólny:

- zapoznanie z postacią Czcigodnej Służebnicy Bożej Marii Merkert.

Cele operacyjne:

- uczeń wie, kim była Maria Merkert i jakim był sens jej pracy,
- uczeń pamięta o wartościach ewangelicznych ważnych dla Marii Merkert,
- uczeń rozumie pojęcia: miłosierdzie, samarytanin,
- kształtowanie postawy służby wobec innych.

WPROWADZENIE

Po modlitwie wstępnej przypominamy przypowieść o „Miłosiernym Samarytaninie”. Dzielimy klasę np. na 8 grup, a każda z nich wypełnia jedno polecenie z okienka informacyjnego.

1. Definicja: Miłosierdzie to...	2. Porównanie: Miłosierdzie jest jak..
3. Hasło reklamowe miłosierdzia:	4. Graficzny symbol miłosierdzia:
5. Definicja: Miłosierny Samarytanin to...	6. Porównanie: Miłosierny Samarytanin jest jak...
7. Hasło reklamowe: Miłosierny Samarytanin	8. Graficzny symbol Miłosiernego Samarytanina:

Po wykonaniu zadania katecheta krótko podsumowuje pracę w grupach.

ROZWINIĘCIE

Katecheta przedstawia uczniom skrócony życiorys Matki Marii Merkert. Może on mieć następującą strukturę:

Już niedługo odbędzie się beatyfikacja Marii Merkert, kobiety która przyczyniła się do tego, że w Kościele powstało nowe Zgromadzenie Zakonne - Siostry św. Elżbiety. Nazywając Marię „błogosławioną” Kościół uroczyście ogłosi, że można ją naśladować i do niej się modlić, ponieważ na pewno jest w niebie. Maria Merkert swoją miłosierną dobrocią ogarniała przede wszystkim ludzi chorych, samotnych i opuszczonych. Stąd też potomni nazwali ją „Śląską Samarytanką”.

Urodziła się w Nysie 21.09.1817 r. Jej tato zmarł, gdy była jeszcze niemowlęciem. Wychowywała się u boku mamy i starszej o kilka lat siostry Matyldy. Kiedy była dzieckiem wielu ludzi nie miało pracy, własnego mieszkania a nawet dostępu do zdatnej do picia wody. Artykuły spożywcze w sklepach były bardzo drogie i mało kto mógł sobie na nie pozwolić. Fatalne warunki sanitarne oraz często powtarzające się klęski żywiołowe stawały się źródłem głodu oraz epidemii tyfusu i cholery. Każdego dnia umierało wielu ludzi a na ulicach pojawiało się coraz więcej sierot. Drzwi biednego domu Merkertów były zawsze otwarte dla śmiertelnie chorych, opuszczonych, porzuconych czy osieroconych dzieci, którym siostry Merkert

spieszyły z pomocą jak tylko mogły. Kiedy dorosły zaczęły bezinteresownie wraz z innymi dziewczętami pielęgnować chorych w ich własnych mieszkaniach, spędzając wiele godzin, a nawet nocy przy cierpiących. W taki to oto sposób, powoli zaczęło powstawać stowarzyszenie skupiające dziewczęta, które chciały pielęgnować chorych w ich własnych domach. Z czasem pod przewodnictwem Marii Merkert stowarzyszenie to zostało przekształcone w zgromadzenie zakonne, dla którego patronkę siostry wybrały sobie żyjącą w XIII wieku św. Elżbietę, księżnę węgierską, która podobnie jak one pielęgnowała chorych.

Po przedstawieniu biografii Marii Merkert katecheta utworzonym wcześniej grupom przydziela kolejne zadania:

1. Przeczytaj poniższy cytat ukazujący postawę Marii Merkert i napisz, co ty byś zrobił w obliczu szerzącego się zła i nieszczęść (epidemie, bieda, zarazy...)

„Maria nie zrażała się żadną posługą. Chorym poświęcała całe dnie. Często czuwała przy nich w nocy. Chociaż sama była biedna starała się dla nich o lekarstwa i posiłki. Za wszelką cenę chciała wnieść w ich życie radość, przede wszystkim zaś Boga. Sama jak tylko mogła trwała na modlitwie, czerpiąc z niej siły do swej pracy. Wczytując się w słowa Ewangelii: „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40) uczyła się w każdym potrzebującym dostrzegać samego Pana Jezusa.”

2. Ułóż rozsypankę wyrazową:

Głodnych	Nakarmić	Grzeszących	Upominać
Spragnionych	Napoić	Nieumiejętnych	Pouczać
Nagich	Przyodziać	Wątpiącym	Dobrze radzić
Podróżnych	W dom przyjąć	Strapionych	Pocieszać
Więźniów	Pocieszać	Krzywdy	Cierpliwie znosić
Chorych	Nawiedzać	Urazy	Chętnie darować
Umarłych	Grzebać	Modlić się	Za żywych i umarłych

3. W oparciu o to, co już usłyszałeś o Marii Merkert, wykorzystując jednocześnie znajomość uczynków miłosierdzia, napisz artykuł do szkolnej gazetki na temat prowadzonej przez nią działalności.

4. Osiągnięcia Szarych Sióstr (tak nazywano Marię Merkert i dziewczęta, które zamieszkały wraz z nią, by wspólnie modlić się i nieść pomoc potrzebującym) nie uszły uwadze przeciwników Kościoła. W prasie ukazały się oszczercze artykuły, rozpoczęły się urzędowe śledztwa i przesłuchania. Zarzucono nawet jednej z nich, że urodziła nieślubne dziecko. (Można nawiązać do klasowych sytuacji, gdzie oczernia się kogoś czy odrzuca nawet w sytuacji, gdy okazuje on dobrą wolę...)

Ułóż modlitwę, którą mógłby zwrócić się do Boga człowiek (ty), który w obliczu czynionego dobra jest oczerniany.

5. Poznałeś już sylwetkę Matki Marii, zastanów się teraz:

- Co twoim zdaniem oznacza określenie: być dla kogoś wzorem.
- Co to znaczy naśladować kogoś.
- Jakie cechy winna posiadać osoba, którą mógłbyś naśladować?

6. Napisz krótki tekst reklamowy, którym Maria Merkert (gdyby żyła w naszych czasach) zachęcałaby ludzi do podjęcia wraz z nią zadania niesienia pomocy chorym i wszelkiego rodzaju nieszczęśliwym ludziom.

7. Poniżej znajduje się lista 16 cech Matki Marii. Są 4 wolne miejsca, z możliwością wpisania własnych określeń. Proszę wybrać 5 cech, które wydają się wam najważniejsze i uzasadnić swój wybór: Maria Merkert jest...

1. prostolinijna	11. pracowita
2. sprawiedliwa	12. troskliwa
3. ofiarna	13. dobra
4. uboga	14. współczująca
5. dobroczynna	15. zatroskana o zbawienie dusz
6. bezpośrednia.	16. zachęcała do miłowania Boga
7. skromna	17..
8. pobożna	18..
9. życzliwa	19..
10. gotowa pomóc każdemu	20..

8. Maria Merkert umarła w wieku 55 lat (14 XI 1872), jako współzałożycielka i Pierwsza Przełożona Generalna Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety. Po 30 latach służby chorym i ubogim pozostawiła 87 elżbietańskich placówek i 450 sióstr to znaczy 900 rąk gotowych służyć tak, jak je Matka nauczyła swym życiem. Podczas pogrzebu do jednej z sióstr podeszła uboga staruszka. Wskazując na swoje buty powiedziała: „Matka Maria dała mi je pewnego dnia, a sama odeszła boso...”

Napisz, co chciałbyś zostawić innym po sobie, co warto po sobie zostawić innym i dlaczego.

PODSUMOWANIE

Katecheta podsumowując pracę w grupach wyjaśnia dlaczego Maria Merkert została nazwana „Śląską Samarytanką”.

Zapis do zeszytu:

Temat: Maria Merkert – „Śląska Samarytanką”.

Notatka samodzielnie sporządzona przez uczniów

S. M. Janina Żeglarska (Prowincja Toruńska)
1. Katecheza dla młodzieży ponadgimnazjalnej

Temat: „KOCHANA MATKA WSZYSTKICH” - MARIA MERKERT I JEJ POSŁUGA.

Cel ogólny: zachęta do naśladowania w życiu osób, które realizowały w swoim życiu dzieła miłosierdzia;

Cele operacyjne: uczeń - zna życie i działalność Marii Merkert, umie wskazać cechy, które pozwoliły Marii Merkert realizować w życiu dzieła miłosierdzia, potrafi zdefiniować czym jest miłosierdzie, wie w jaki sposób Siostry Elżbietanki kontynuują dzieło Marii Merkert we współczesnym świecie.

Metody: pogadanka, bibliodrama, zdanie niedokończone, wywiad.

Pomoce: Pismo Święte, świeca, obraz Ireneusza Batora przedstawiający służebnicę Bożą Marię Merkert, płyta z muzyką refleksyjną, magnetofon, magnesy, "Wywiad z Marią Merkert"- opracowany przez wybranych uczniów, pod kierunkiem katechety, w tygodniu poprzedzającym przeprowadzenie lekcji, na podstawie książki "Służebnica Boża Maria Merkert - myśli wybrane z pism. Świadectwa i wspomnienia". Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety, Nysa 1992, podczas pracy pozalekcyjnej.

Formy: zbiorowa, praca w grupach

WPROWADZENIE

Zachęta do wspólnej modlitwy do Ducha Świętego, zapalenie świecy, modlitwa „Duchu Święty, który oświecasz...”, odczytanie przez katechetę fragmentu Pisma Świętego (Mt 25,31-46).

ROZWINIĘCIE

Katecheta zachęca uczniów do wypowiedzi na temat odczytanego fragmentu Pisma Świętego, mobilizuje uczniów do wypowiedzi zadając pytania, np.:

- Co należy czynić, aby zasłużyć sobie na miano „błogosławionego”?
- Kim dzisiaj są ci, o których Jezus mówi „bracia moim najmniejsi”?
- Z czym kojarzy się Wam wypowiedź Jezusa?
- Jakie znacie „uczynki miłosierdzia co do ciała”?

Katecheta po zakończeniu pogadanki dzieli uczniów na grupy (4 -5 osobowe) i przedstawia pierwsze zadanie: przygotujcie pantomimę ilustrującą odczytany na początku katechezy fragment Pisma Świętego (czas pracy 5-7 min), katecheta włącza płytę z muzyką refleksyjną, a grupy prezentują efekty swojej pracy na tle muzyki.

Katecheta dziękuje uczniom za skupienie i pracę, podczas krótkiej rozmowy z uczniami prowadzi ich do wniosku, iż ukazane w pantomimie obrazy, były ilustracją uczynków miłosierdzia.

Nauczyciel przedstawia temat katechezy i zapisuje go na tablicy, następnie zapisuje na środku tablicy zdanie: „*Świadczyć miłosierdzie to znaczy...*” i poleca uczniom, aby podchodząc kolejno zapisywali wokół swoje propozycje (dokończenie zdania).

Katecheta zawiesza na tablicy (w miejscu zapisanego przez siebie początku zdania), portret Marii Merkert, następnie prosi, przygotowanych wcześniej uczniów, o zaprezentowanie "Wywiadu z Marią Merkert" (wybrani uczniowie na podstawie książki *"Służebnica Boża Maria Merkert - myśli wybrane z pism. Świadectwa i wspomnienia"*, Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety, Nysa 1992, podczas pracy pozalekcyjnej przygotowują wywiad pod kierunkiem katechety w tygodniu poprzedzającym przeprowadzenie lekcji). Katecheta przeprowadza dialog z uczniami, którzy starają się powiedzieć, jak każdy z nich powinien żyć, aby obok powieszonego na tablicy portretu mogło wisieć jego zdjęcie.

PODSUMOWANIE

Uczniowie po kierunkiem katechety zapisują notatkę biograficzną o Marii Merkert. Katecheta przedstawia informację o działalności Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety we współczesnym świecie, następnie rozdaje obrazki z modlitwą o beatyfikację służebnicy Bożej Marii Merkert.

Zadanie domowe:

Dowiedz się i zapisz czy w miejscowości, gdzie mieszkasz lub w pobliżu pracują Siostry Elżbietanki i czym się zajmują.

Modlitwa:

Wspólna modlitwa o beatyfikację Marii Merkert (uczniowie odczytują ją z otrzymanych obrazków).

S. M. Katarzyna Mróz (Prowincja Warszawska)
2. Katecheza dla młodzieży ponadgimnazjalnej

Temat: NOWA WYOBRAŹNIA MIŁOSIERDZIA – CZCIGODNA SŁUŻEBNICA BOŻA MARIA MERKERT.

Cel ogólny: Uczniowie poznają znaczenie określenia „nowej wyobraźni miłosierdzia” na przykładzie życia Czcigodnej Służebnicy Marii Merkert.

Cele szczegółowe: Uczeń wie jaka powinna być jego postawa miłosierdzia wobec bliźniego, potrafi przybliżyć postać Czcigodnej Służebnicy Marii Merkert, dostrzega potrzebę miłosierdzia we współczesnym świecie.

Środki dydaktyczne: Pismo święte, wiersz: „Tak jak drzewo” o. H. Kałuży svd (dla każdego), zdjęcie Czcigodnej Służebnicy Marii Merkert, fragment dokumentu: „Novo Millenio Ineute” Jana Pawła II.

Metody dydaktyczne: wykład, praca z tekstem, analiza wiersza, „burza mózgów”, dyskusja, pokaz.

WPROWADZENIE

Po modlitwie „*Duchu Święty, który oświecasz...*” katecheta stawia następujące pytanie:

- Co to jest, według was, „wyobraźnia miłosierdzia”?

Katecheta zapisuje to wyrażenie na tablicy i dopisuje, metodą „burzy mózgów”, wszystkie odpowiedzi uczniów.

Posłuchajmy jak Ojciec Święty Jan Paweł II określa „wyobraźnię miłosierdzia”. Katecheta odczytuje fragment dokumentu (NMI 50):

Potrzebna jest dziś nowa „wyobraźnia miłosierdzia”, której przejawem będzie nie tyle i nie tylko skuteczność pomocy, ale zdolność bycia bliźnim dla cierpiącego człowieka, solidaryzowania się z nim, tak aby gest pomocy nie był odczuwany jako poniżająca jałmużna, ale jako świadectwo braterskiej wspólnoty dóbr. Winniśmy zatem postępować w taki sposób, aby w każdej chrześcijańskiej wspólnocie ubodzy czuli się „jak u siebie w domu”.

Katecheta podaje temat katechezy: Nowa wyobraźnia miłosierdzia – Czcigodna Służebnica Boża Maria Merkert.

PRZEDSTAWIENIE PRAWDY

Jeden z uczniów odczytuje fragment Ewangelii (Łk 16,19-30). Wszyscy przyjmują postawę stojącą ze względu na szacunek do Słowa Bożego i z uwagą wsłuchują się w tekst Ewangelii.

Podajemy dziś temat miłosierdzia. Zastanówmy się czy sytuacja z dzisiejszej Ewangelii jest nam bliska czy też odległa? Może spotkaliście się, idąc ulicą, z podobną sytuacją człowieka? Gdzie można dziś spotkać współczesnego Łazarza?

Katecheta zachęca uczniów do dyskusji, na koniec podsumowuje ją:

Trzeba, aby każdy chrześcijanin był wrażliwy na drugiego człowieka. Nie wolno przechodzić obojętnie obok cierpienia. Jest to nasza „wyobraźnia miłosierdzia”. Jeśli nie mogę udzielić bezpośredniej pomocy modłę się za Łazarzy XXI wieku. Jest to wyraz mojej wiary w Chrystusa, ukryte wezwanie do miłości każdego, nawet takiego człowieka, który ma odrażający wygląd i być może za pomoc nigdy nie podziękuje. Nasza nagroda jest w niebie. *Miłosierdzie czynów nadaje nieodpartą moc miłosierdziu słów (NMI 50)*- katecheta podaje tę myśl uczniom do zeszytu.

ZASTOSOWANIE ŻYCIOWE

Potrzeba nam spojrzenia miłości, aby dostrzec obok siebie brata, który wraz z utratą pracy, dachu nad głową, możliwości godnego utrzymania rodziny i wykształcenia dzieci doznaje poczucia opuszczenia, zagubienia i beznadziei. Potrzeba „wyobraźni miłosierdzia”, aby przyjść z pomocą dziecku zaniedbanemu duchowo i materialnie; aby nie odwrócić się od chłopca i dziewczyny, którzy zagubili się w świecie wartości; aby nieść radę, pocieszenie, wsparcie. Potrzeba wyobraźni wszędzie tam gdzie ludzie wołają: „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj”.

Dzięki braterskiej miłości wielu ludzi otrzymuje dziś pomoc i otrzymywało ją wcześniej. Święci i błogosławieni uczą nas postawy miłosierdzia; mogą stać się dla nas wzorem nowej „wyobraźni miłosierdzia”, do której wzywa nas Ojciec Święty.

Katecheta umieszcza na tablicy zdjęcie Czcigodnej Służebnicy.

Dzieło Miłosierdzia wyznaczyło drogę powołania zakonnego Czcigodnej Służebnicy Marii Merkert, elżbietanki. Miała ona oczy i serce zawsze otwarte dla wszystkich potrzebujących. Jej posługa miłosierdzia przejawiała się w niesieniu pomocy chorym i ubogim. Maria Merkert żyła w latach 1817-1872 na ziemi nyskiej w czasach zaborów. Gorącą miłość do Najświętszego Serca Jezusowego wyniosła już z domu rodzinnego i w tym duchu wzrastała, pełna dobroci dla najbardziej potrzebujących. Dom Merkertów był zawsze otwarty dla biednych, głodnych i zaniedbanych ludzi, a matka uczyła młodą Marię dostrzegać w tych ludziach samego Chrystusa: „Cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych Mnieście uczynili”(Mt 25,40). Niosąc pomoc innym młoda dziewczyna nie wahała się narażać swojego życia. Pochylała się nad chorymi na choroby zakaźne. Swoje zadanie życiowe odczytała jako służbę najbiedniejszym, potrzebującym. Dzieło, które zapoczątkowała rozrosło się na terenie całej Europy i dało początek nowemu Zgromadzeniu Sióstr Św. Elżbiety. Czcigodna Służebnica Maria Merkert dnia 27. września 1842r. ofiarowała Zgromadzenie Sercu Jezusowemu. Powstanie tego Zgromadzenia było odpowiedzią na potrzeby czasu. Wielu ludzi wtedy umierało bez pomocy medycznej, dlatego praca sióstr była doceniana przez społeczeństwo i pociągała młode dziewczęta do służby bliźniemu. Dzieło miłosierdzia Marii Merkert trwa. Siostry Elżbietanki do dziś służą najbardziej potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, w szpitalach, domach opieki, ośrodkach wychowawczych, katechizują młodzież i dzieci.

Ich służba jest kontynuacją życia Czcigodnej Służebnicy Marii Merkert, nową „wyobraźnią miłosierdzia”.

PODSUMOWANIE

Katecheta rozdaje uczniom wiersz o Marii Merkert: „Tak jak drzewo” o. H. Kałuży. Odczytuje wiersz na głos i wspólnie z uczniami analizuje tekst wiersza, wypisując na tablicy poetycki portret błogosławionej:

- dobry duch
- opiekuńczy anioł
- perła śląskiego ludu
- płomień żywego Kościoła
- ofiarne ręce

Tekst wiersza można wkleić do zeszytu ucznia.

*Tak jak drzewo wzrasta w głębi ciszy
jak kwiaty kwitną niepozornie
tak wspólnota sióstr
w prostych śląskich sukniach
zakorzeniały się cicho
w swoją prostą służbę.*

*Wśród nich jak dobry duch
pełna troski opiekuńczego anioła
uwijała się Matka Maria
którą wybrał dobry Bóg
jako perlę śląskiego ludu
i promień żywego Kościoła.*

*Jak iskry po ściernisku
przez ofiarne siostrzane ręce
rozlewało się jak źródło
ogarniające wszystkich
Chrystusowe miłosierdzie
zwłaszcza tam gdzie brudno.*

*Miłość jest bardziej zaraźliwa
niż tyfus malaria czy gruźlica
dlatego szare szeregi sióstr
pomnażały się jak kłosa
w czasie obfitego żniwa
bo miłość jest nieuleczalna.*

Modlitwa na zakończenie: „Ojcze nasz...”

S. M. Gabriela Jaskuła (Prowincja Wrocławska)
3. Katecheza dla młodzieży ponadgimnazjalnej

Temat: ŚWIECI- LUDZIE BŁOGOSŁAWIEŃSTW. MARIA MERKERT, KANDYDATKA NA OŁTARZE.

Cel ogólny:

Zapoznanie z biografią kandydatki na ołtarze Czcigodnej Służebnicy Bożej Matki Marii Merkert. Ukazanie jak w swoim życiu realizowała ona Błogosławieństwa Ewangeliczne.

Cele operacyjne:

- uczeń wie, kim była Maria Merkert,
- potrafi wskazać ważniejsze momenty jej życia oraz najważniejsze jej osiągnięcia,
- wskazuje, w jakiej mierze Maria Merkert była „człowiekiem Błogosławieństw”
- wie, jak w Kościele katolickim przebiega proces beatyfikacyjny,
- wie, na jakim etapie jest sprawa procesu beatyfikacyjnego Marii Merkert.

Metody i formy pracy:

- burza mózgów,
- wykład,
- pogadanka,
- analiza tekstu,
- praca grupowa i frontalna.

Pomoce dydaktyczne:

- Mt 5,1-12a,
- *życiorys Marii Merkert, opracowany na podstawie: o. E. Frankiewicz, Maria Merkert. Wrocław 1982.*
- materiały do pracy w grupach- wypowiedzi Marii Merkert i opinie o niej,
- obrazki Matki Marii Merkert z modlitwą o jej beatyfikację,
- fragment poezji o Matce Marii Merkert: o. Henryk Kałuża, Rozpłomieniona miłością. Nysa 1995.

WSTĘP

Katechezę rozpoczynamy od ćwiczenia przeprowadzonego metodą „burzy mózgów”, którego celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie: „Czym jest świętość?” W centralnym miejscu tablicy wpisujemy wyraz ŚWIĘTOŚĆ, a wokół zapisujemy zgłaszane przez uczniów propozycje.

W pogadance nawiązującej do wyników wykonanej pracy, zwracamy uwagę na religijny charakter pojęcia świętość. Jeżeli nie zostało to zasugerowane przez uczniów, to podkreślamy, że święty, to zbawiony, to człowiek, który żył zgodnie z zasadami Ewangelii, a wiara w Boga nadawała charakter wszystkim jego działaniom. Świętymi nie są jedynie ci beatyfikowani czy kanonizowani, lecz w stosunku do nich istniało tak

głębokie przekonanie, że osiągnęli niebo, a Bóg potwierdził to cudami wyproszonymi za ich przyczyną, że Kościół po wnikliwym przebadaniu ich życia ten fakt ogłasza.

ROZWINIĘCIE

Kim są święci? Kościół odpowiada, że to „ludzie Błogosławieństw”, a robi to m. in. wtedy, gdy w dniu Uroczystości Wszystkich Świętych każe nam wsłuchiwać się we fragment Ewangelii wg św. Mateusza o Jezusowych Błogosławieństwach. Przypomnijmy sobie ten fragment.

Prosimy jednego z uczniów, aby odczytał perykopę Ewangelii wg św. Mateusza: Mt 5,1-12a (Załącznik nr 1).

W krótkiej rozmowie próbujemy wyjaśnić, jak należy rozumieć określenie: „błogosławieni”. Podkreślamy, że Jezus błogosławionymi- szczęśliwymi nazwał ludzi, którzy przeżywają różne życiowe „biedy”- płaczą, są prześladowani, nie mają prawa głosu itd. Chciał im powiedzieć, że te ich- i nasze- trudne doświadczenia, mogą stać się drogą do świętości. Gdy wczytujemy się w życiorysy świętych, nie trudno zauważyć, że ich życie, najprościej mówiąc, nie było łatwe. Najczęściej mamy właśnie wrażenie, że to te trudności pozwoliły im wzbijać się na wyżyny świętości.

Dzisiaj zapoznamy się z biografią Marii Merkert, jednej z kandydatek na ołtarze. Nie trudno będzie zauważyć, że jej życie obfitowało w trudne doświadczenia.

W formie wykładu przybliżamy biografię Matki Marii Merkert (Załącznik nr2).

Po przedstawieniu informacji o życiu i procesie beatyfikacyjnym Marii Merkert, należy klasę podzielić na cztery grupy. Każda z grup otrzymuje teksty dwóch z ośmiu Błogosławieństw i przyporządkowane do nich wypowiedzi Marii Merkert lub też opinii wygłoszonych o niej przez jej współczesnych (Załącznik nr 3). Zadaniem grup jest wskazanie jak Czcigodna Służebnica Boża realizowała w swoim życiu Błogosławieństwa.

Po zakończeniu pracy w grupach należy ją podsumować. Jeżeli to możliwe- przynajmniej w postaci haseł- należy zanotować wyniki tej pracy, najpierw na tablicy, a potem w zeszytach.

ZAKOŃCZENIE

Katechezę należy zakończyć stwierdzeniem, że świętość jest powołaniem każdego ochrzczonego człowieka. Liczne grono świętych i błogosławionych, których Kościół wyniósł i nadal wynosi na ołtarze ukazuje, że świętość jest dla wszystkich i nie jest absolutnie przeżytkiem należącym do minionych epok. Są wśród świętych ludzie prości i uczeni, starzy i młodzi, realizujący powołanie kapłańskie lub zakonne i małżeńskie, pracujący na polu działalności naukowej i charytatywnej, wysoko urodzeni i pochodzący z najniższych warstw społecznych. Nie ma takiej sytuacji w ludzkim życiu, która uniemożliwiałaby realizację Ewangelii, bo nawet najtrudniejsze warunki, takie jak obóz koncentracyjny, mogą być miejscem afirmacji przynależności do Boga- postawa św. Maksymiliana Kolbe. Grono świętych jest tak liczne i różnorodne, że każdy może znaleźć w nim jakiś wzór do naśladowania i powiedzieć za św. Stanisławem Kostką: „*mogli inni- mogą i ja*”. Może dla kogoś tym wzorem stanie się Maria Merkert?

Swoistym podsumowaniem Katechezy może być fragment poezji o Matce Marii Merkert, który odczytuje jeden z uczniów (Załącznik nr 4).

Na zakończenie katechezy można rozdać obrazki przedstawiające Czcigodną Służebnicę Bożą Matkę Marię Merkert, na których jest tekst modlitwy o jej rychłą beatyfikację. Tę modlitwę można odmówić wspólnie, a jeżeli jest to niemożliwe, to niech odmówi ją wyznaczony uczeń (Załącznik nr 5).

ZAŁĄCZNIKI DO KATECHEZY

Załącznik nr 1- Mt 1,5-12a

Jeżus, widząc tłumy, wyszedł na górę. A gdy usiadł, przystąpili do Niego Jego uczniowie. Wtedy otworzył swoje usta i mówił tymi słowami:

„Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.

Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Błogosławieni jesteście, gdy wam urągają i prześladują was, i gdy z mego powodu mówią kłamliwie wszystko złe na was. Cieszcie się i radujcie, albowiem wielka jest wasza nagroda w niebie.

Załącznik nr 2 - życiorys M. Merkert, opracowany na podstawie: o. E. Frankiewicz, Maria Merkert. Wrocław 1982.

Maria Merkert urodziła się 21 września 1817r. w Nysie. Niewiele wątków z jej młodzieńczego życia jest nam znanych. W wieku 25 lat, będąc osieroconą przez oboje rodziców, wraz z siostrą Matyldą i Franciszką Werner dołączyła do Klary Wolff, która chorym i cierpiącym, których w Nysie nie brakowało, udzielała bezinteresownej pomocy. Swoją działalność, która polegała na niesieniu ulgi w cierpieniu, w myśl słów Chrystusa: „Wszystko, cokolwiek czyniliście jednemu z tych moich najmniejszych, Mnieście czynili” (Mt 25,40), wspomniane kobiety powierzyły Najświętszemu Sercu Jezusa. Akt ten, który dokonał się w dniu 27 września 1842 w Nysie, miał prywatny charakter, i nikt poza samymi jego uczestniczkami nie był go świadomy. Dał on jednak początek wielkiemu dziełu, z którego błogosławionych owoców czerpali przede wszystkim chorzy i cierpiący. Czterooosobowa wspólnota zaczęła się powoli powiększać i to dopiero zwróciło uwagę zarówno władz cywilnych jak i kościelnych. Za obustronnym porozumieniem tych ostatnich, postanowiono włączyć te dziewczęta do jednego z istniejących już zgromadzeń, by następnie sprowadzić je na ziemię Śląską. Decyzja ta okazała się wielką próbą dla powstającego dzieła. Dziewczęta, wysłane do nowicjatu w Pradze, powróciły, gdyż wewnętrzne przekonanie, że Bóg wzywa je do

innego rodzaju posługi było silniejsze niż jakiegokolwiek nakazy. Do wcześniej podejmowanej pracy powróciła tylko Maria Merkert i Franciszka Werner. Ich determinacja, by spieszyć do chorych w ich własnych domach, była tak wielka, że tym razem, mimo wielkiej nawałnicy przeciwności zdołały ją przetrwać, a co więcej, coraz więcej dziewcząt wyrażało swą gotowość do podjęcia takiej pracy. To właśnie Maria Merkert, po tym okresie niepewności, przejęła ster kierownictwa w rodzącym się stowarzyszeniu. Uważnie wsłuchiwała się w głos Boga, aby odczytać jaki charakter ma mieć ta Wspólnota. Jej początkowe przekonanie, że ma to być stowarzyszenie katolickich pielęgniarek przeradza się w pewność, że Bóg chce, aby było to Zgromadzenie zakonne, dla którego usilnie stara się o zatwierdzenie najpierw przez władze Kościoła Diecezjalnego, a potem Powszechnego. Gdy w roku 1859 Zgromadzenie zostało zatwierdzone przez Biskupa Wrocławskiego, Maria Merkert została jednogłośnie wybrana jego Przełożoną Generalną. Urząd ten sprawowała przez 13 lat- do końca swojego życia, tj. do 14. listopada 1872r. To jej Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety zawdzięcza interpretację charyzmatu przełożoną na życie. Odeszła przedwcześnie, bo mając zaledwie 55 lat, ale zmarła w opinii świętości. Ciało Matki Marii zostało złożone na Cmentarzu Jerozolimskim w Nysie. W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyły tysiące osób, a żegnano ją jako „najlepszą z Matek”. W momencie śmierci swej Założycielki Zgromadzenie, liczyło ponad 450 członkiń pracujących na 87 placówkach, a w okresach wojen posługujących na odległych frontach wśród rannych żołnierzy. Analiza dokonań Matki Marii Merkert, świadectwo jej życia, wypowiedzi i opinie współczesnych każą pochylić czoła wobec tak wielkiej postaci jaką była Maria Merkert.

Doczesne szczątki Marii Merkert, które od 18. listopada 1872 roku spoczywały na Cmentarzu Jerozolimskim w Nysie, w 1964 zostały ekshumowane i złożone w podziemnej krypcie kościoła świętych Jakuba St. Ap. i Agnieszki w Nysie. Aktualnie znajdują się one w kaplicy Trójcy Świętej tejże świątyni.

Uzyskiwane za jej wstawiennictwem liczne łaski zainicjowały pod koniec lat pięćdziesiątych XX wieku próbę rozpoczęcia przygotowań do jej beatyfikacji. Zanim Kościół ogłosi kogoś błogosławionym czy świętym, bardzo skrupulatnie bada życie kandydata i wymaga cudu uzyskanego za jego pośrednictwem. Jest to długotrwały proces, który w przypadku Matki Marii rozpoczął się dopiero w 1985r. Dochodzenie w sprawie heroiczności cnót i świętości Matki Marii Merkert przeprowadzone na szczeblu diecezjalnym- Diecezja Opolska, zakończyło się w 1997 roku. Od tego momentu rozpoczęło się dochodzenie w sprawie heroiczności cnót i świętości Matki Marii Merkert na szczeblu Kościoła Powszechnego, które w dniu 14. grudnia 2004r. zostało pozytywnie zaopiniowane przez Księża Kardynałów i Biskupów. Dekret stwierdzający heroiczność cnót Matki Marii Merkert, dający jej prawo do tytułu Czcigodnej Służebnicy Bożej, został uroczyście promulgowany w obecności Ojca Świętego Jana Pawła II w dniu 20. grudnia 2004r. Od 10. września 2002r., również w Diecezji Opolskiej, toczył się proces kanoniczny w sprawie domniemanego cudownego uzdrowienia za przyczyną Marii Merkert, a jego zakończenie miało miejsce 29 listopada 2002r. w Nysie. Sprawa domniemanego cudu doczekała się również zatwierdzenia przez watykańską komisję kardynałów. Obecnie oczekujemy dekretu Ojca Świętego w tej właśnie sprawie, co będzie jednym z ostatnich kroków prowadzących do beatyfikacji. Jeżeli to nastąpi, to Ziemia Śląska, Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety i cały Kościół cieszyć się będą kolejną orędowniczką w niebie.

Załącznik nr 3- materiały do pracy w grupach

Grupa I

1. „Błogosławieni ubodzy w duchu...”

„Kiedy pewnego razu Przewielebna Matka wróciła z kościoła do domu, stała przy furcie uboga kobieta, która prosiła o parę butów. Przewielebna Matka zdjęła swoje buty i dała proszącej kobiecie. Innym razem wydała biednym ostatnie ziemniaki i ostatni kawałek słoniny, który jeszcze był w domu” (Świadectwo o Matce Marii, którego autorką jest S. Stefania z Legnicy, 14.12.1897)

2. „Błogosławieni, którzy się smucą...”

„Ćwiczmy się w serdecznym współczuciu z cierpiącymi i chorymi, w wzajemnej cierpliwości, w pełnym miłości znoszeniu duchowych i fizycznych ułomności, w wielkim samozaparcu (...), w milczeniu” (Życzenia noworoczne M. Merkert do wszystkich Sióstr, 23.01.1872)

Grupa II

3. „Błogosławieni cisi...”

„Cóż mam powiedzieć? Jedno jest pewne, że właśnie tego zamiaru, który uważam za najbardziej należyty, nie wolno mi zrealizować. Nie wolno mi chwalić Jej, wbrew swej woli i wbrew Jej postawie, jaką przez całe życie jaśniała. Twierdzenie, że prawdziwa zasługa połączona jest zawsze ze skromnością, sprawdziło się na Niej całkowicie. Nic nie było Jej bardziej niemiłe niż pochwała, choćby najbardziej zasłużona. Dlatego, gdyby żyła, byłoby Jej bardzo przykro, słysząc pochwałę o sobie. Pragniemy tę Jej postawę nawet po śmierci uszanować i dlatego wszelkiej pochwały zaniechać. (Mowa pogrzebowa wygłoszona przez Ks. Schwamle na pogrzebie Matki Marii Merkert, w dniu 18. 11.1872r.)

4. „Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości...”

„Siostry zgodnie z powołaniem otrzymanym od Boga pośpieszyły na pole bitwy i do szpitali i w duchu prawdziwie chrześcijańskiego usposobienia i z ofiarnością niosły pociechę, orzeźwienie i pełną miłości opiekę konającym, chorym i rannym żołnierzom, przyczyniając się przez to owocnie do złagodzenia cierpień, nieodłącznych od każdej wojny” (Królowa Augusta dziękuje Matce Marii Merkert za pielęgnację rannych żołnierzy, 22.03.1867)

Grupa III

5. „Błogosławieni miłosierni...”

„Jesteśmy zdecydowane ze zdwojonym zapalem poświęcić nasze siły cierpiącym i wszystkim, którzy będą prosić o naszą pomoc. (...) Nie odstrasza nas nawet myśl, że choroba pierwszego podopiecznego, który zażąda pomocy, może być przyczyną naszej śmierci.” (List M. Merkert do Magistratu w Nysie, 04.11.1850)

6. „Błogosławieni czystego serca...”

„Kochane Siostry, bądźcie prawdziwie pokorne, pobożne i sumienne w wypełnianiu waszych obowiązków, unikajcie okazji do grzechu, bądźcie szczerze i otwarte wobec przełożonych i czyńcie wszystko to, co może wam ułatwić w przyszłości zdanie surowego rachunku w wieczności” (*Życzenia noworoczne M. Merkert do wszystkich Sióstr, 23.01.1872*)

Grupa IV

7. „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój...”

„Przede wszystkim życzę pokoju z Bogiem, ze sobą i z bliźnimi. A jeżeli będziecie w tym szczęśliwym położeniu i posiadziecie pokój, proście Boga, aby tenże na stałe pozostał. Gdyby jednak zdarzyło się, że pokoju nie posiadziecie, o wtedy niechaj się Bóg zmiłuje i wleje w serca Wasze gorące pragnienie za tym najwyższym dobrem ziemskim, byście mogły błagać Boską dziecinę tak długo, aż Was wysłucha i obdarzy pokojami.” (*Życzenia noworoczne M. Merkert do wszystkich Sióstr, 31.12.1868*)

8. „Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości...”

„Prześwietnemu Magistratowi z pewnością jest wiadome w jak niestłuchany sposób atakuje się katolickie stowarzyszenie tzw. Szarych Sióstr. Celem tych ataków jest nic innego, jak tylko zniechęcić te zacne panny niecnym szkalowaniem oraz pozbawić społeczeństwo tego dobroczynnego instytutu.” (Tak w dniu 07.02 1851 r. do nyskiego Magistratu pisał ks. Buchmann. Wspomina o trudnościach, które przeżywała cała wspólnota Szarych Sióstr, która w tym czasie była kilkusobowa. Wiadomo jednak, że największych szykan i upokorzeń doświadczała ta, która wydawała się być winna tego „zła”, tj. Maria Merkert)

Załącznik nr 4- fragment poezji o Marii Merkert

-Panie

cóż mi teraz pozostało

cierpieć cicho- niepostrzeżenie

pocieszać- nie narzekać

służyć- a jeśli brakuje sił

wszystko w modlitwę przemienić

cieszyć się każdą siostrą

jak drogocenną łaską

łączyć i sklejać- nie dzielić

błogosławić- przebaczać i zapominać

rozumieć- na wyrozumiałość nie czekać

wierzyć i ufać- nigdy nie wątpić

widzieć człowieka- nie siebie

a w nim zawsze Boży obraz

i kochać- niewylewnie

a w końcu z miłości umierać

aby się wiecznie radować

*-nie sobą lecz Tobą Panie
jestem gotowa...
weź mnie...
już czas...
kocham...
Amen*

(o. Henryk Kałuża, Rozpłomieniona miłością. Nysa 1995, s.50)

Załącznik nr 5- modlitwa o beatyfikację Marii Merkert

Boże, wielki w miłosierdzie wobec nas ludzi! Dziękujemy Ci za dar życia i charyzmat Matki Marii Merkert, za jej służbę poświęconą chorym i ubogim, za jej bezgraniczne umiłowanie Syna Twojego a Pana naszego Jezusa Chrystusa w człowieku. Pomóż nam również w dzisiejszych czasach dostrzegać cierpiącego Syna twojego w ludziach chorych, opuszczonych, zdegradowanych w swoim człowieczeństwie. Niech chrześcijańskie dzieło miłosierdzia, które zapoczątkowała Matka Maria stanie się naszym życiem. Niech jej przykład przynagla nas do świadczenia wobec potrzebujących o Twojej niezmierzonej miłości oraz nieskończonym miłosierdziu. Prosimy Cię o łaskę jej beatyfikacji, abyśmy w ten sposób jeszcze mocniej mogli zobaczyć przykład żywej Ewangelii wiodącej nas przez służbę i chrześcijańskie życie do świętości. Za jej przyczyną błagamy Cię również wszechmogący Boże, o dar nowych powołań zakonnych do służby najmniejszym oraz o szczególną łaskę..... Przez Chrystusa Pana i Zbawiciela naszego. Amen.

